

misli

THOUGHTS

Print Post Approval # 3 168857 000270

misli (THOUGHTS) – Religious and Cultural Monthly in Slovenian language. Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji + Ustanovljen (Established) leta 1952 + Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia. Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji + Urednik in upravnik (Editor and Manager) Fr. Metod Ogorevc, O.F.M., Baraga House, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 + Ureja (Production Editor) in računalniški prelom Katarina Mahnič + Naslov: MISLI, P.O.Box 197, Kew, Vic. 3101 + Tel. (03)9853 7787 – Fax (03)9853 6176 – E-mail: misli@infoxchange.net.au + Naročnina za leto 2000 je 15 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije letalsko 45 dolarjev + Naročnina se plačuje vnaprej + Poverjenišтво za MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji + Rokopisov ne vračamo + Prispevkov brez podpisa ne objavljamo + Za objavljene članke odgovarja pisec sam + Vnašanje in priprava strani (Typing and Lay-out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 + Tisk (Printing): Distinction Printing Pty. Ltd. (Simon Špacapan), 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056 – Tel. (03)9387 8488 – Fax (03)9380 2141. ISSN 1443-8364

PETINPETDESET let je minilo od tragičnih dogodkov v naši domovini, ko je brat dvignil roko nad svojega brata, potem pa po kajnovsko spraševal: "Mar sem jaz varuh svojega brata?" V mojih šolskih letih je bila to prepovedana, tabu tema.

Pri moji mami se je doma reklo pri Brezarjevih in njihova domačija je bila blizu Brezarjevega brezna. Bil sem še majhen, ko so odrasli med grabljenjem listja v bližini tega kraja govorili šepetaje med seboj. V uvodnem članku lahko nekaj spominov na tiste težke čase preberete izpod peresa rojaka iz Južne Avstralije. V reviji boste našli še nekaj člankov na to junijsko temo. Vabim tudi druge, ki lahko kaj napišete iz svoje izkušnje in poznanja, da to storite!

Naslednja številka vas bo obiskala šele konec julija ali v začetku avgusta, ker imamo julija in avgusta navadno dvojno številko. Katarina Mahnič, ki se za vas trudi z urejanjem revije, bo šla za ta čas (in še malo čez) na obisk v Slovenijo.

Nekateri ste bili pridni s pošiljanjem člankov za rubriko Križem avstralske Slovenije. Spodbujam še druge, da se oglasite! Nasvidenje na mladinskem koncertu v Adelajdi, v soboto 8. julija!

Fr. Metod

Videokasete iz Baragove knjižnice

NOVO! SLOVENSKI MLADINSKI KONCERTI V AVSTRALIJI 1975 - 1999, spominski video ob 25. slovenskem mladinskem koncertu, Melbourne, oktober 1999. Cena je 10 dolarjev.

NOVO! POSNETEK SLOVENSKEGA MLADINSKEGA KONCERTA 1999 V MELBOURNU, cena 25 dolarjev. Če naročite obe kaseti jih dobite za 30 dolarjev.

MLADINSKI KONCERT 1997 v Merrrylandsu, NSW, \$10. IN LOVING MEMORY - Ema Pivk, Frančiškanka Brezmadežnega spočetja, 15. 6. 1915 – 5. 2. 1999. Cena videokasete pogrebne slovesnosti je 25 dolarjev.

ŠTAJERSKIH 7 - Jubilejni koncert ob 10-letnici, \$25.-

SLOVENIA IS... videokaseta o Sloveniji v angleščini, cena 25 dolarjev.

PAPEŽ JANEZ PAVEL V SLOVENIJI, obisk svetega očeta maja 1996. Cena \$25.-

TAM NA VRTNI GREDI (30 minut) - pojeta Tanja Meža in Maja Lesjak, na citrah Marjan Marinšek. Cena \$10.-

30-LETNICA SV. CIRILA IN METODA V KEWJU, triurna videokaseta s slavnostnim programom Poživi plamen vere, ki je v tebi. Cena je 25 dolarjev.

BOŽIČNE PESMI, cena je 25 dolarjev.

LOVSTVO NA SLOVENSKEM - za vse navdušene lovce, cena je 25 dolarjev.

KARAOKE - SLO HITI, I. del, cena je 25 dolarjev.

Prosimo, da k ceni naročenega prištejete tudi poštnino.

Slika na naslovnici je delo melbournske umetnice ZORKE ČERNJAK. V jubilejnem letu 2000 naj nas spremljata mir, ki ga simbolizira bela golobica, in ljubezen do Boga, do sočloveka in vsega stvarstva, ki jo predstavljata roki Kristusa in sv. Frančiška. Njuni prekržani roki sta na malo drugačen način upodobljeni kot grb frančiškanskega reda.

Misli

BOŽJE
IN
ČLOVEŠKE

Pomor slovenskih DOMOBRANCEV

leta 1945

IGNAC AHLIN

Leto 49, št. 6
Junij 2000

Pomor slovenskih domobrancev	
- Ignac Ahlin	- stran 129
Nečisti čas	
- France Balantič	- stran 130
Križem avstralske Slovenije	
	- stran 132
Izpod Triglava	- stran 138
Frančiškov svetni red (FSR) 4.	
- p. Filip Rupnik	- stran 143
Sveti Frančišek Asiški	
- Marija Kmetova	- stran 144
Tonček iz Potoka	
- p. Bazilij Valentin	- stran 146
Z vseh vetrov	- stran 148
Sv. družina Adelaide	
- p. Janez	- stran 150
Sv. Rafael Sydney	
- p. Valerijan	- stran 151
Sv. Ciril in Metod Melbourne	
- p. Metod	- stran 153
Pisma o slovenščini XXI.	
- Mirko Mahnič	- stran 155
Kotiček naših mladih	
Materinski dan 2000 v Kewju	
- Lydia Bratina	- stran 156
Vabilo na mladinski koncert	
	- stran 157
Razvedrilo	
Križanka in smešnice	- stran 158

Slovenci po svetu se s spoštovanjem spominjajo umora 12.000 domobrancev. Tudi v Avstraliji se Misli spomnijo tega dogodka že od začetka izhajanja. Letos bom v ta namen napisal tale skromni članek. Imel sem to srečo ali nesrečo, da sem živel in preživel te čase in sem menda upravičen, da te dogodke opišem, kakor sem jih videl, v korist večine bralcev, ki o tem vedo malo ali pa so o dogodkih napačno poučeni.

Kar opisujem se je zgodilo samo v tem malem delu Slovenije, ki je po polomu kraljevine Jugoslavije leta 1941 pripadel Italiji - v Ljubljani ter na Dolenjskem in Notranjskem. Vsega skupaj je bilo nekaj manj kot pol milijona ljudi.

Začetek italijanske okupacije niti ni bil preveč brutalen. Že proti koncu leta smo izvedeli, da so se pojavili neki capini s puškami, pa rdeče zvezde nosijo na kapah. 'Ej, to so komunisti,' je šel glas od ust do ust, 'od njih ne bo nič dobrega.' Saj smo čitali, kako so v Ukrajini povzročili hudo lakoto, ker so kmetom vzeli zemljo. Že v začetku leta 1942 so se pojavili v vsaki vasi. Priganjali so ljudi na sestanke, kjer so jim neki tuji ljudje govorili, kako slab je naš sistem, kako ga je treba zrušiti in potem bodo prišli rdeči inženirji in postavili nov svet. Nič več nam ne bo treba dolge ure težko delati, ker bodo večino dela opravili stroji, in nič več ne bo človek izkoriščal sočloveka, vsi bomo enako bogati in podobno. Takemu bebastemu blebetanju seveda nihče ni verjel. Žal so se v nekaterih vaseh našli pijanček ali kočar ali faliran študent, ki so prikimali, češ, ja seveda, to bi bilo lepo, da kaj dobimo in bomo na vrhu...

Prišlo je še hujše. Fantje so morali ponoči in včasih celo podnevi kazati tem postopačem steze in pota čez hribe in gozdove. Kmete pa so priganjali, da so v koših vozili robo od tu in tam. V naših krajih smo vozili gnoj na njive na vozovih, ki so bili opletani z vrbovimi šibami. V tak voz so nekaj naložili, pokrili s slamo in na vrh vrgli malo gnoja. Tako so pogosto brez težav prišli mimo Italijanov. Seveda so se mnogi kmetje branili in če je bil kdo malo

Nečisti čas

Gospod, udari, nastavi svoj nož
na grlo, ki stiska ga trpkost pelina,
pretežak si oprtal življenja mi koš,
Gospod, trpim, kakor črna živina.

To breme! Ti hočeš, da nosim ga v hrib,
kjer gnezdiš kot sonce med bori, kjer čakaš,
da obogatiš za burnega srca utrip.
Zakaj me z bridkostjo kakor z mlekom
natakaš?

Vse dneve si zvrstil v žalostne rajde,
tam daleč, tam v zgodnjem jutru pa sanja
mladost,
ki zdaj za srce besed več ne najde,
joj, kakšen, kakšen je čas to, ki sem mu gost!

Z iskrecimi srci kot s kamni igra,
na rokah kri razkazuje bahato.
Jaz moram požreti vse, kar mi da,
saj gost sem, čeprav raje gotal bi blato.

Gospod, končaj, o končaj mi z življenjem!
O, moral bi biti sam z grmado ljubezni,
a čas me obdal je s krvavim žarenjem,
bolj gnusnim kot dah je nečiste bolezni!

Usmili se prošenj, ki drago ihtijo,
že padam, sla v meni se v temno krohoče,
že skoraj ljubim pijano gostijo,
Gospod, raztrgaj te gadje obroče!

France Balantič

preveč odločen, so ga odpeljali na 'komando' in pogosto koga tudi ubili za kakim grmom, domačim in vaščanom pa dejali: 'Matilda ga je povohala, ker nas je izdajal Italijanom.' Tako so vedno grozili, da je treba narediti to ali ono, ali pa te bo Matilda povohala.

Še pred koncem leta so pomorili nekaj sto ljudi. Pogosto so iz varnega zavetja vasi tudi streljali proti italijanski posadki ali bunkerju. Redno je čez dan ali dva prihrumelo na stotine vojakov. Obkolili so vas, najprej polovili vse kokoši, potem pa še vse moške. V večini primerov so moške odpeljali v Italijo v internacijo. Na otoku Rabu so kar v šotore natrpali na tisoče fantov. Velika taborišča so bila tudi v Padovi, Trevisu in še kje. Na Rabu je bilo najslabše. Za jesti je bilo samo malo riževe juhe in ocvirk sira. Taborišče je bilo še sreča; nekatere so postavili v vrsto in postrelili za vasjo. Vsako vas so potem požgali. Maja in junija 1942 je v naši okolici gorelo noč in dan in težki oblaki so viseli nad vasm. Obup in stiska sta bila tako velika, da kaj podobnega naši kraji niso poznali niti v turških časih. Kdor tega ni poskusil, si težko predstavlja. Vedeti je treba, da smo živeli od zemlje in za zemljo. Če ti nekdo zažge ali uniči sekiro, koso, voz, plug, seme, obleko... kako boš preživel? Kupiti ali zaslužiti ni bilo mogoče ničesar, niti enega žeblja ne. Si boš sposobil od soseda? Tudi njemu so požgali in sosednjo vas tudi. Mnogi so zavidali mrtvim, češ, blagor jim, vsaj revščine ne čutijo. V tej stiski pa je prišla še kartica od moža ali sina: 'Pošlji mi malo kruha, ker umiram od lakote v tem in tem taborišču.' Zvečer pa so prišli še partizani: 'Lačni smo...'

V tej silni stiski je odjeknila novica, da so v Sv. Joštu nad Vrhniko našli rešitev iz te zagate. Tam se je dobra desetina fantov uprla sodelovanju s partizani, ti so jih začeli loviti, fantje pa so se zatekli za obzidje cerkvice kot njihovi predniki pred Turki stoletja prej. Oboroženi z nekaj starimi lovskimi puškami so kljubovali partizanom vso noč. Zjutraj so prišli Italijani ter jim ponudili stare dolge francoske puške in vsakemu po petnajst nabojev. Fantje so jih sprejeli in od takrat imeli mir pred partizani in Italijani. Hitro se je zgodba ponovila po vsej pokrajini in nastale so oborožene skupinice,

znane kot vaške straže. Že proti koncu leta 1942 se je v vas vrnilo nekaj normalnega življenja, smeh in petje. Celo nekaj jat kokoši je brskalo po vrtovih. Partizani so nekam izginili, Italijani niso več požigali in zapirali, celo iz taborišč so izpustili na stotine ljudi.

Septembra 1943, ko je Italija kapitulirala, je nastala zmeda. Dobršen del vaških stražarjev je odvrigel puške ter v krepkem dolenjskem narečju dejal: 'Vojske je konec, jaz grem domu.' In so šli. Okoli dva tisoč se jih je zbralo na gradu Turjak v okolici Velikih Lašč. Partizani so jih hitro napadli. Dobra polovica je že po nekaj strelah ušla ter zbežala v Ljubljano. Iz teh fantov je upokojeni general Leon Rupnik v nekaj mesecih organiziral armado, ki jo poznamo kot slovenske domobrance. Preostalih 900 fantov, med njimi tudi jaz, smo ostali v gradu. Partizani so nas oblegali in bombardirali ves teden, noč in dan. Po nekem pogajanju z njimi je poveljnik ukazal, da se vdamo. V naslednjih dneh so pomorili skoraj polovico. Tiste, ki so odšli kar 'domu', pa so partizani polovili kot Italijani kokoši in jih dali v svoje brigade, od koder so po kakšnem mesecu ušli in se pridružili domobrancem.

Že konec leta 1942 so domobranci šteli okoli 20.000 mož. Bili so številne bitke s partizani. Niso bili vedno zmagovalci, nikoli pa niso bili premagani. Žal domobrancem ni uspelo priboriti ljudem nekega normalnega stanja kakor prej vaškim stražam, predvsem zato, ker Nemci niso prenehali s požiganjem, bombardiranjem, zapiranjem in umori naših ljudi. Seveda tudi iz zaporov ali taborišč niso izpustili nikogar. Za domobrance je bilo to zelo boleče. Nemci so skrbno pazili in če je kakšen domobranec kazal odpor do njih, so ga zvečer poklicali gestapovci na 'razgovor', potem pa so mu slekli uniformo in ga poslali v taborišče Dachav. Tako se je že konec leta 1944 znašlo v njem nad sto domobrancev, med njimi precej visokih častnikov.

V začetku maja je vseh 20.000 domobrancev odšlo prek meje v Avstrijo, od koder so jih zavezniki – Angleži – z lažjo in zvijačo spravili v živinske vagone in poslali v Titovo jugovino. Zaprli so jih v taborišče Teharje in škofjske zavode Svetega Vida nad Ljubljano. S pobijanjem so začeli že prve dni meseca maja. Pred nekaj leti je slovenski parlament imenoval odbor – komisijo – pod vodstvom dr. Jožeta Pučnika. Ta je ugotovila: morili so z industrijsko natančnostjo v času in kjer so jim okoliščine dovoljevale, predvsem so iskali, kje ni bilo treba kopati jame za žrtve. Nič ni gotovega, vendar je verjetno, da je bila večina pomorjena v juniju in v sredini tega meseca je bila večina že mrtva. Zato se v juniju že 'dolga leta spominjamo teh žrtev. Rojaki v Argentini, Ameriki in Kanadi so že pred leti postavili veličastne spomenike, kjer se zbirajo. V domovini se šele zadnjih devet let zberejo ob breznih v okolici Kočevja, Brezovi rebri, Teharjih in drugod. Prav je, da se jih spomnimo tudi mi in molimo za rablje. Naj jim bo Bog milosten sodnik, saj gotovo niso vedeli, kaj delajo. Vsem pa naj bo opomin, da se kaj podobnega nikoli več ne sme zgoditi.

križem

AVSTRALSKE SLOVENIJE

Klub mora biti za vse Slovence

Decembra 1999 je Slovensko društvo Melbourne (SDM) praznovalo 45 let svojega obstoja. Verjetno bo koga zanimalo, kako se je začelo organizirano življenje med Slovenci v Melbournu.

“Klub mora biti za vse Slovence”, so pred 45 leti zapisali ustanovitelji prve slovenske organizacije v Avstraliji. Devetnajstega decembra leta 1954, kot beremo v zapisniku ustanovnega občnega zbora, se je zbralo 52 Slovencev in Slovenk v preprosti leseni dvoranici na blatni cesti v zahodnem, takrat še nerazvitem delu Melbournu. Postavili so temelje prvi slovenski skupnosti v Avstraliji. Rojstni kraj prve slovenske organizacije je Slovincem, ki živimo v Melbournu, dobro znan, saj se je ravno tam kasneje naselilo veliko število slovenskih rojakov. St. Albans je danes dom stotim slovenskim družinam in njihovim potomcem.

Gibanje za ustanovitev organiziranega življenja med Slovenci v Melbournu, kot so zapisali v prvi zapisnik na ustanovnem sestanku, se je začelo na pobudo posameznikov, v glavnem gospoda Martina Adamiča in gospoda Novine in skupine rojakov, ki so organizirali zabavo v korist mesečnika Misli. Sestali so se v skromnem enosobnem stanovanju Dragice in Virgilija Gomizel, je povedala gospa Dragica.

Dobesedno citiram iz prvega zapisnika: “Pripravljalni odbor za drugo prireditev, ki je bil izvoljen z večino navzočih sodelavcev, je položil temelje za ostvaritev slovenske organizacije v Melbournu. Vse to v skladu s splošno željo rojakov. Pripravljalni odbor je tako postal Pripravljalni odbor za SDM. Predlog, naj se ustanovi slovenski klub v Melbournu, je soglasno sprejet”.

Zanimivo je brati v prvem zapisniku med drugim odgovor gospodu patru Pivku:

“G. Pivko prosi pojasnila, zakaj se člani odbora volijo posamezno in ne po listah. G. Žerdoner odgovori, da je bil namen dati ljudem možnost, da volijo najboljše predstavnike po sposobnostih za posamezne funkcije in

da bo na ta način odstranjena vsaka nevarnost predlaganja celih odborov na kakršnikoli ideološki osnovi, kar bi bilo možno, če bi bil odbor voljen po listah. ...G. Pivko pozdravi gibanje in podčrta važnost medsebojnega spoznavanja.” Na ustanovnem sestanku je bilo med drugim resno poudarjeno, da “klub mora biti za vse Slovence”, to geslo je bilo v takratnem času še posebnega pomena.

Tako se je rodila prva slovenska organizacija v Melbournu in Avstraliji, Slovenski klub Melbourne, kasneje preimenovan v Slovensko društvo Melbourne. V prvi pravilnik so ustanovitelji zapisali, da je namen kluba združevati slovenske priseljence, lajšati Slovincem naselitev v Avstraliji, gojiti slovensko besedo in kulturo ter podpirati slovensko stvar kjer koli po svetu. Cilj naj bi dosegli z organiziranjem družabnih srečanj, športnih

Prvi sestanek, 19. december 1954

in kulturnih prireditev, izletov v naravo in drugega, kar bi združevalo Slovence, blažilo domotožje in pomagalo pri prilagajanju novemu načinu življenja. Govorili so tudi o ustanovitvi pevskega zbora in dramske skupine, skratka o stvareh, ki so še danes pomembne in potrebne za ohranitev slovenskega jezika in kulture.

Prvi odbor Slovenskega kluba Melbourne so sestavljali

rojaki: predsednik Zlatko Verbič, podpredsednik Marjan Peršič (pokojni), tajnik Vekoslav Žerdoner, blagajnik Jože Golenko (pokojni), gospodar Jože Potočnik, odbornika Martin Adamič in Pavle Počtarenko ter nadzorni odbor: Adolf Vadnjal (pokojni), Miloš Abram (pokojni), Franc Novina.

Res, da so se od časa do časa pojavljale razpoke v organizaciji in med osebnostmi vendar je treba priznati, da je na koncu vedno prevladala ideja združevanja in poslanstvo SDM se še vedno nadaljuje. Član je v začetku lahko postal vsak samski Slovenec, družina pa samo, če je bil eden od zakoncev Slovenec. Različni odbori društva so pri svojem delu, kolikor je bilo mogoče, vedno skušali spoštovati tradicije in običaje, ki so vezani na slovensko krščansko tradicijo. V društvenem pravilniku je bilo in je še danes zapisano, da je društvo nepolitična organizacija. Politično ali versko prepričanje je osebna stvar. To pravilo je odgovarjalo večini slovenskih priseljencev v Avstraliji in uspelo obdržati delovanje prve slovenske organizacije v okoliščinah, kakršne so bile vse do propada komunistične diktature in osamosvojitve Slovenije.

V prvih letih obstoja društva v spisku članov zasledimo več kot 1200 imen. Če upoštevamo, da se je takrat članstvo vodilo po številu družin in je ime člana vključevalo tudi člane njegove družine, ni pretirano reči, da so redki Slovenci v Melbournu, ki ne bi bili vsaj nekaj časa člani SDM. Vsa leta svojega obstoja je bilo društvo važen dejavnik pri ohranjanju slovenske narodne zavesti in ponosa nad narodnostno pripadnostjo. Ker Slovenci vse do leta 1991 nismo imeli lastne države, ki bi predstavljala in zagovarjala interese Slovencev kot samostojne etnične skupnosti v avstralski večkulturni družbi, je bilo njegovo poslanstvo še toliko pomembnejše.

SDM je bila vedno široko odprta organizacija, ki je poudarjala slovenstvo in skrbela za slovensko indentiteto. Vse stroške pri izvrševanju svojega poslanstva in lastnega vzdrževanja je društvo vedno krilo iz svojih dohodkov, brez pomoči od zunaj. Potrebno je še danes, po 45 letih obstoja, ko se Slovenci, povojni priseljenci, počasi starajo.

S hvaležnostjo v srcu se moramo spominjati pionirjev in kasnejših odbornikov, ki so v težkih časih zaorali ledino, posadili in negovali drevesce našega naroda, katerega so večkrat upogibali vetrovi časa in je dostikrat tpele sušo. Kljub vsem slabim pogojem je vseeno rastlo, cvetelo in poganjalo mladike iz katerih se je počasi razvijala slovenska skupnost v Melbournu. Ne smemo

pozabiti na ure prostovoljnega dela, na denarno podporo in rojake, ki so prihajali na kulturne prireditve, športna tekmovanja, zabave in izlete. Vsak od nas, ki smo si izbrali SDM kot del naše izseljenske življenske poti, je lahko zadovoljen in ponosen, da smo imeli priložnost prostovoljno sodelovati in ga tako obdržati pri življenju 45 let. Kakšna bo prihodnost naših slovenskih organizacij v Melbournu, pa je odvisno od nas vseh.

STANKO PROSENAK, MELBOURNE, VIC.

Magdalena med črnimi opali

KNJIŽNA OCENA

Znano je, da so najlepši avstralski opali zakopani v enem najbolj oddaljenih in nedostopnih krajev avstralske pustinje, v Lightning Ridgeu. Po širnih avstralskih pustinjah pa lahko najdemo tudi najdragocenejše 'slovenske bisere', rojake, ki jih je življenje pognalo daleč od njihovih korenin. Niso se razgubili v neizmernih pustinjah, niti posušili od suše in vročine - ljubezen, ki se jim je vrasla v srce že v rani mladosti, jih je negovala, v obilnem znoju in solzah so pognali nove korenine v trdo tujo zemljo.

Pisateljica Cilka Žagar nas je presenetila z novo knjigo *Magdalena med črnimi opali*, ki je izšla marca 2000 pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani. Kot njena prejšnja knjiga *Barbara*, je tudi nova prava zgoščenka pripovedi o življenju ljudi v Lightning Ridgeu, o ljubezni in srčnih bolečinah, o razočaranjih, težkem delu in vsakdanji borbi za obstoj. Ljudje vseh narodnosti, ki so se tja preselili, so pribežniki z različnih koncev sveta in iz velikih mest, mnogi srčno in življenjsko ranjeni. Divjina jim daje novo možnost zaživeti daleč stran od bolečih spominov iz preteklosti. Odločili so se za nenavadno življenje, za lov na srečo, v večnem upanju, da bodo v trdi in suhi avstralski zemlji našli zaklad, ki jih bo osrečil. Vendar sreča ne leži v dragocenem opalu, nam pripoveduje zgodba o junakinji knjige Magda-Leni.

Magdalena je žena z dvema nepopolnima osebnostima, ki hrepenita po celoti, dvema jazoma, kjer eden ne more brez drugega. Magda je ugledna Tomova žena, dobra mati, pametna in poslušna, ki skuša ustreči možu in mu sledi na vsakem koraku. Lena je nasprotno nepopoljšljiv romantik, ki sanjari in uhaja na stranpota, se opoteka in dvomi. Je kot kača, ki Magdo zapeljuje, "...drži se skale ob reki, da jo ne bi odnesel tok domov v svetlo reko njenega otroštva... Tom pazi nanjo in je kot skala, ki se ne premakne, njo pa vleče k oceanu, vendar se boji poti v neznano... Ptički v gnezdu odletijo, ko odrastejo, ptica

v kletki pa ostane, ker se boji svobode, čeprav so vrata odprta..." Magda sledi zanesljivemu Tomu in se sramuje Lene v sebi, ki potuje s kovčkom kot večni potepuh. Ker je odvisna od ljubezni, jo skriva in načrtuje maščevanje, ker jo Magda vedno nadvlada. Mama jo je naučila strahu do Boga, mož pa ji je vcepil strah in nezaupanje do same sebe. Toda "Bog je ljubezen, zato je umrl na križu" in za ljubezen je treba trpeti.

Življenji Magda-Lene in Toma se prepletata z življenji prijateljev in znancev iz Lightning Ridgea. Vse okoli mesta so rudarska naselja. Zasilne kočice so zgrajene iz stare pločevine in raševine, nekateri še vedno bivajo v prikolicah, ki so jih pripeljali pred dvajsetimi leti, med njimi je tudi nekaj lepih lesenih hiš, bogatejše pa so zgrajene iz kamna, ki vsebuje železovo rudo ali iz glinastih opek. V hotelu Diggers Rest se ob pivu in glasbi širijo zgodbe o sreči, da upanje rudarjev ne bi ugasnilo. Samski moški in ločenci pripovedujejo zgodbe poročenim moškim, kako srečni da so, ker jih nihče ne preklinja zaradi pijančevanja. Vendar kar naprej upajo, da bodo med opali našli tudi deklet svojih sanj. Sanje se kmalu spremenijo v intimna prijateljstva s pivskimi prijatelji in počasi pozabijo zakaj so prišli. Včasih rudarji naletijo na napačen sloj opalne zemlje in vse delo je zastoj. Dokler kamen ni zbrusen, ne vedo, kaj so našli. Ko opale brusijo, lastniki zadržujejo dih, saj je pod površjem lahko pravo presenečenje; če razpoka vsebuje pesek, lahko uniči kamen. Opali naj bi nastali tam, kjer se je sloj zemlje med ohlajanjem plasti prelomil. Skozi razpoko je pronicala voda, ki je skozi tisočletja ustvarila čudež mavričnih barv...

Pripoved bralcu živo prikaže vsakdanje, večkrat brezupno življenje lovcev na srečo. Vendar sreče pod zemljo nihče ne najde. Magdalena se vrača domov, da bi našla kar je zgubila v mladosti, kar je tam pustila. Magda sledi Tomu in Lena si želi nazaj mladosti. Doma najde svojo drugo razsežnost, neko intimnost z otroštvom in pričakovanje ljubezni, ki ga ne more nihče izpolniti. Spozna, da ni več poti nazaj, ker se je vse spremenilo. Potuje po dveh vzporednicah v življenju, ena glava z dvema imenom in dvema osebnostima, kot siamska dvojčica.

Mar nismo mnogi slovenski priseljenci v Avstraliji nekakšni siamski dvojčki s preklanim srcem, ki raztezamo svoje življenje prek dveh kontinentov? Priznati moram, da tudi Magda v meni ne more živeti brez sanjaške Lene, ki se rada vrača v otroštvo, da bi našla, kar je doma pustila. Magda v meni je pogostokrat utrujena, zato rada bere Cilkinе pripovedi, tako polne

modrosti, ki jih potrebuje Lena.

Knjiga je izreden zgodovinski dokument življenja lovcev na srečo z opalnih polj, ki je tudi del naše slovenske priseljenosti v Avstraliji in zato neprecenljive vrednosti. Knjiga *Magdalena med črnimi opali* je naprodaj v Mladinski knjigi.

Pisateljici Cilki Žagar iskreno čestitam za ponoven uspeh in njeno veliko življenjsko delo!

JOŽICA GERDEN, MILDURA, VICTORIA

Med prvimi v Snežnih gorah

"Bil sem med prvimi, ki so začeli delati v Snowyju," nam je napisal Jože Težak, rojen na Suhorju pri Metliki v Beli krajini, ki že 45 let živi v Tumutu. "Osmega decembra 1949 smo bili v Jindabyinu samo štirje Jugoslovani, dva Srba in dva Slovenca, jaz in Anton Glavica. Leto pozneje je prišel Franc Vidic, leta 1952 pa je prišlo veliko več Slovencev."

Priložil nam je lokalni časopis Tumut & Adelong Times, kjer so objavili reportažo o delavcih v Snežnih gorah, ga prosili za njegove fotografije iz tistih časov in naredili pogovor z njim. V časopisu med drugim preberemo, da se je delo v Snežnih gorah začelo oktobra 1949. Prvi delavci so garali 70 do 80 ur na teden in živeli

Raziskovalna skupina v zgodnjih petdesetih: Jože Težak (spredaj levo) in Tone Glavica (spredaj desno).

v strašnih pogojih, v hriboviti, hladni in s snežnimi meteži prebičani pokrajini. Eden izmed pionirjev te sheme je bil Slovenec Jožef Težak, ki z ženo Andrejo živi v Tumutu. Z delom je začel osmega decembra 1949, potem

ko je pobegnil iz italijanskega koncentracijskega taborišča in iz slovenske armade. Iz begunskega taborišča v Avstriji je Jožef prispel v Avstralijo 21. novembra 1949. Kot pionir na vseh področjih je pripadal raziskovalni skupini, katere naloga je bila, da nariše zemljevide območja in prav tako razišče možnosti za nove ceste. Njegova 'služba' je zahtevala veliko hoje. "Enkrat sem hodil okrog 20 kilometrov, da sem po delu prišel v mesto," pravi.

Ob neki priložnosti je Jožeta in njegove sodelavce zasnežilo in zaloga hrane jim je skoraj pošla. Na srečo so lahko vzpostavili radijski kontakt z glavnim taborom in na pomoč jim je prišel buldožer, ki je odrival sneg in tako omogočil drugemu buldožerju potegniti skozi zamete tovor z zalogami.

Poleg pionirskega dela pri hidroelektrični shemi je bil Jože prav tako pionir na področju fotografiranja; njemu gre zahvala, da so se na fotografijah ohranili številni prvi tabori in ljudje, ki so v tistem času delali z njim.

POVZETO PO TUMUT&ADELONG TIMES

Duševno zdravje

V ponedeljek, 8. maja, je bil pri sv. Rafaelu v Merrylandsu po večerni maši že drugi sestanek Slovenske podporne skupine za pomoč duševnim bolnikom. Gostja – govornica na tem sestanku je bila mlada študentka medicine, gospodična Lilijana Mikuletič, ki se je zelo dobro pripravila in nam govorila največ o shizofreniji in tem, zakaj nekateri ljudje lažje prenašajo stres kot drugi in zakaj nekateri duševno zbolijo, drugi pa ne. Mnogi nismo vedeli, da gre za kemični proces v naših možganih in da za depresijo zbolijo vsak peti človek v Avstraliji in se mora zdraviti od šest mesecev do dve leti. Lilijana je odgovarjala na mnoga vprašanja štirinajstih navzočih Slovencev, ki smo bodisi sami žrtev bolezni ali pa skrbimo za koga, ki je duševno bolan. S sestankom smo bili zelo zadovoljni in si takšnih srečanj še želimo.

Tistim, ki bi radi vedeli kaj več o naši podporni skupini naj povem, da bo prihodnji sestanek v torek, 6. 6. 2000 po večerni maši in da bo takrat gostja govornica Tereza Petrič, ki je specializirana socialna delavka za duševne bolnike. Več informacij lahko dobite tudi pri g. Jožetu Košoroku, ki je pobudnik teh srečanj. Njemu gre zahvala, da svojih težav ne skrivamo, pač pa z njimi prihajamo na svetlo, saj biti bolan ni sramota. Če imate probleme z zdravjem, če ste živčni, depresivni, če ne morete spati, ker vas mučijo skrbi in ste pod stresom, pridružite se nam. Lahko vam pomagamo z nasveti in tople

prijateljsko besedo.

Sama pa tudi že razmišljam o tem, kako bi organizirali slovensko socialno službo za pomoč pri urejanju raznih dokumentov, saj je mnogokrat treba prevajati starejšim ljudem, ki ne obvladajo jezika itd. Veliko jih potrebuje pomoč in država ima na voljo sredstva, da nam pomaga pri organizaciji in vodenju socialne službe. Toliko za danes, vsem bralcem Misli prirčen pozdrav.

DANICA PETRIČ, SYDNEY, NSW

Oglas

ŽELIM SPOZNATI SLOVENCA, STAREGA OD 60 DO 70 LET. ZINTERESIRANI NAJ POKLIČEJO NA UREDNIŠTVO MISLI, KJER BODO DOBILI MOJO TELEFONSKO ŠTEVILKO.

Majsko romanje

V četrtek, 18. maja 2000, ko je sv. oče praznoval osemdeseti rojstni dan, smo člani molitvene skupine s prijatelji šli na romanje v svetišče Marije Schoensttske, na kraj milosti, ki je posvečen naši ljubi gospe in se nahaja v sydneyjskem okraju Molgoa.

Na svetu je njej posvečenih 137 svetišč in vsako od njih je kopija prve cerkvice, ki stoji ob Renu blizu Koblenza v Nemčiji. Original omenja zgodovina že leta 1143. Cerkvica je bila posvečena nadangelu Mihaelu ob pokopališču pri starem samostanu naše ljube Gospe Schoensttske. Kapelo so zrušili v času tridesetletne vojne in jo pozneje spet obnovili. V času Napoleona, se pravi francoskih vpadov, je bila cerkvica spet uničena. Kmalu po odhodu Francozov je bila obnovljena in izročena v varstvo bratom palotincem. V času Hitlerjevih napadov je gibanje Marije Schoensttske ostalo neokrnjeno.

Leta 1914 je kapela postala kraj, kjer se je oblikovala Marijina skupnost, študentska skupina palotinskih semenišnikov pod vodstvom duhovnika Jožefa Kentenicha. S tem je kapela kot kraj milosti zaživela po načelu Nič brez tebe, nič brez nas! Torej nič brez Boga in on nič brez nas. Bog nas hoče imeti za sodelavce. Tudi geslo Kdor se bo zatekel k Mariji, se ne bo nikoli pogubil (Servus Mariae Nunquam Peribit) je vse dvigalo. Marija čuva svoje otroke in jih po Svetem Duhu vodi k Očetu. Marijina podoba je kronana, je kraljica nebes in zemlje. Nad oltarjem je simbol Očeta, ki skrbi za svoje otroke. Golob nad oltarjem pa je simbol Svetega Duha. Poleg oltarja sta kipa apostolov sv. Petra in Pavla, ki

opozarjata na povezavo svetišča z apostolskim sedežem. Ker je imela prvotna cerkev za zavetnika nadangela Mihaela, spada njegova podoba v vsako svetišče Marije Schoenstattske. V cerkvi je Najsvejša, zato je tam večna luč kot tiha priča Jezusove navzočnosti. Zaščitnik Schoenstattske družine je sveti Jožef, zato spada v cerkev tudi njegova podoba. Svetišče je povezano s hišo za formacijo, hišo Jožefa Kentenicha.

Vsi smo vabljeni k Mariji kot naša slovenska romarska skupina, ki smo tam molili za naše družine, za bolne in ostarele, za otroke in mladino pa tudi za duhovne poklice. Od sv. Rafaela smo si izprosili tudi krasen sončen dan, tako da smo po sv. maši imeli kosilo na prostem in smo lahko občudovali jesensko obarvano drevje. Po kosilu smo si ogledali še muzej o zgodovini te božje poti in o življenju duhovnika Jožefa Kentenicha, nakupili spominke in zmolili še križev pot na prostem. V čudovitem, mirnem okolju smo se vsi romarji počutili kot ena družina in smo hvaležni p. Valerijanju, ki nas je vozil z mini avtobusom ter p. Filipu, da sta za nas darovala sv. mašo in nas na romanju spremljala.

DANICA PETRIČ, P. FILIP RUPNIK, SYDNEY, NSW

Pokojni

Osmega maja 2000 je v bolnici Bega, NSW, po hudi rakovi bolezni umrl STANE BELOVIČ, rojen 14. 11. 1934 v Spodnjem Porčiču pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah kot sin številne družine Martina in Marije, roj. Žigert. Pred pobegom v Avstrijo leta 1957 je delal na železnici v Mariboru. V Avstriji je delal razna težka dela. Po božiču 1958 je priplul v Avstralijo na ladji Queen Frederica. Kratek čas je bival v kampu v Bonegilli. Opravljal je različna dela po NSW in Viktoriji. Potem je v glavnem delal kot drvar v gozdovih okrog Daylesforda, Vic., in tudi zelo uspešno tekmoval v tej stroki. Leta 1970 se je preselil v okolico Canberre (Weston) in tam začel na svoje v tej stroki in delal uspešno okrog 20 let z bratom Feliksom. Nato se je upokojil in se preselil v Bermagui na južni obali NSW. Poročen je bil z Vero, ki je bila nemškega rodu in je lani avgusta umrla za rakom. Zelo rad je igral golf in ribaril. Bil je zelo aktiven, ni pa se veliko družil s Slovenci.

Za njim žalujemo: hčerka Tina, ki dela in živi v okolici Brisbane (Qld), brat Feliks, ki živi v Chisholmu (Canberra) in brat Jože iz St Albansa, Viktorija. V Sloveniji pa brata August in Franc ter sestra Efka iz Ruš pri Mariboru, brat Miha iz Lenarta v Slovenskih goricah ter sestra Marija, ki živi v okolici Ljubljane (Šmartno ob

Savi). Pokopan je bil 12. maja na pokopališču v Bermagui, NSW.

JOŽE BELOVIČ, ST ALBANS, VICTORIA

Zahvala in čestitke

UO Avstralske slovenske konference SSK in Slovenskih narodnih svetov se ob deseti obletnici ustanovitve Slovenskih narodnih svetov in Avstralske slovenske konference zahvalujeta vsem članom in rojakom za vaše vestno in nesebično delo v SNS in v Avstralski slovenski konferenci SSK ter tudi v osebnih prizadevanjih za samostojno Slovenijo. Obenem izrekamo posebno priznanje vsem članom za vašo nadaljnjo podporo pri uresničevanju naših ciljev za demokratično in svobodno Slovenijo ter čestitamo za vaše zvesto desetletno članstvo v SNS-ASK-SSK!

CVETKO FALEŽ, PREDSEDNIK ASK, CANBERRA

Ob deseti obletnici ustanovitve narodnih svetov in Avstralske slovenske konference Svetovnega slovenskega kongresa vam iskreno čestitam in se zahvaljujem za vaše požrtvovalno delo za cilje obeh društev. Naše skupno prizadevanje za samostojno slovensko državo je bilo uspešno. Vendar to delo še ni končano. Potrebno je, da vsi Slovenci doma, v zamejstvu in po svetu vsak na svoj način skušamo pomagati pri gradnji popolne, demokratične in pravne slovenske države.

DR. JOŽE BERNIK, PREDSEDNIK SSK

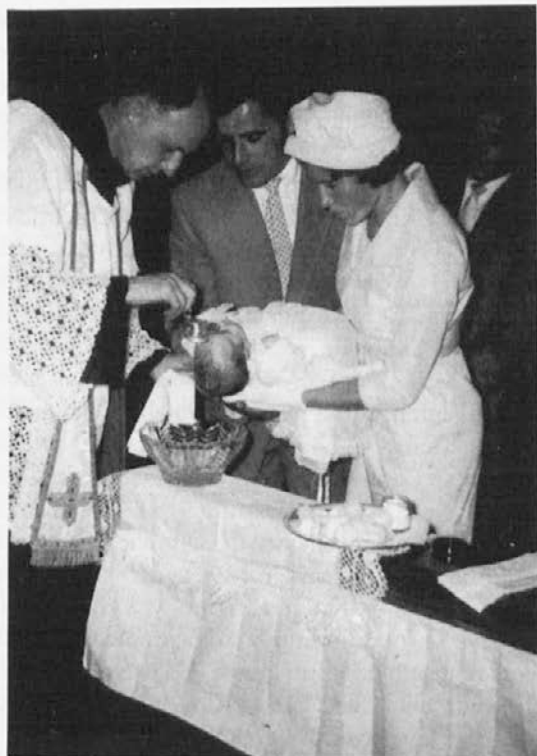
Spomin na patra Bazilija

Sem Slava Burlovič, rojena Jelenič, v kmečki družini z devetimi otroci. **Spomin na patra Bazilija**, življenje sem preživela lepo, srečno in kresansko, v zadovoljstvu in ljubezni. Hvaležna sem svojim rajnim staršem za lepo vzgojo in spoštovanje. Zaradi državnih razmer in pomanjkanja dela nas je usoda pripeljala daleč v Avstralijo, kjer smo dobili naš drugi dom. Veliko domotožja smo prestali in ni bilo ne mame ne očeta, ki bi vse to utešila. Sreča je bila, da smo tukaj spoznali patra Bazilija Valentina, čudovitega duhovnega očeta, na katerega smo se lahko obrnili.

Njemu v čast in zahvalo bi rada povedala na kratko, kako je meni in moji družini pomagal ob različnih priložnostih, za kar sem mu neizmerno hvaležna.

Prvo srečanje je bilo, ko je maševal v cerkvi St James v Richmondu. Tam sem začasno stanovala aprila leta

1957. Novembra istega leta sem potrebovala pomoč in nasvet in pomislila, da mi le duhovnik lahko pomaga. Spoznala sem se z mladim fantom Frankom Burlovičem in hotela sva se poročiti. Ampak nekaj naju je oviralo. Če nisi izpolnil 21 let, so bili po avstralskem zakonu še vedno starši odgovorni za otroke. Jaz še nisem bila toliko

Krst drugega otroka, 11. 8. 1962

stara in bi potrebovala potrdilo staršev. Ker potrdilo ni prispelo v pravem času nama je bil pater Bazilij priča in namestnik staršev in je podpisal, da se lahko poročiva na matičnem uradu v Richmondu. Šestindvajsetega decembra 1957 naju je pater Bazilij poročil v cerkvi St James. To je bila prva pomoč našega patra.

Tridesetega decembra 1960 se nama je rodil sin David Thomas. Petega marca 1961 ga je pater Bazilij krstil v cerkvi St James v Richmondu. Četrtega junija 1962 se nama je rodila hčerka Elizabeth Ana Nina in spet jo je krstil pater Bazilij v cerkvi svetega Cirila in Metoda v Kewju. Prvo sveto obhajilo sta otroka opravila v naši župniji, sveto birmo pa v cerkvi svetega Cirila in Metoda v Kewju. Birmal ju je pater Bazilij skupaj z ljubljanskim škofom Stanislavom Leničem, 24. 2. 1973.

Dva in dvajsetega januarja 1991 pa nas je obiskala žalost, smrt mojega dragega moža in očeta Franka

Burloviča, starega komaj 60 let. Spet je maševal naš pater Bazilij skupaj z duhovnikom naše župnije St Peters, East Keilor, in spremljali mojega moža na večno počivališče na keilorsko pokopališče.

Pater Bazilij Valentin je torej spremljal našo družino od rojstva do smrti. Takšne dobrote, pomoči in spominov se ne more in ne sme pozabiti.

Pater Bazilij Valentin, naj vam dragi Bog poplača, da uživate sveti raj za vso vašo dobroto. Bog vam daj večni mir in večna luč naj vam sveti.

SLAVA BURLOVIČ, MELBOURNE, VICTORIA

Mesečno poročilo arhiva verskega središča v Kewju

Čeprav smo začeli z zbiranjem gradiva že v marčni številki Misli, šele zdaj lahko zapišem prvi uspeh. Če se spomnite, začela sem s poizvedovanjem o patru Klavdiju Okornu in patru Benu Korbiču. Še nihče ni ničesar javil o njiju, kar je res žalostno, saj sta bila naša pionirska patra. Lepo vas prosim, da še malo pobrskate po starih slikah in pismih, če slučajno najdete vmes kaj od njiju. Drugače lahko napišete vaše spomine - na primer, ali vam je kdaj kateri od njiju morda prinesel kakšno pismo od soproge, ko sta bila ločena zaradi dela ali česa podobnega?

O patru Pivku sem dobila le ustno sporočilo, drugače pa je predal še vedno prazen. Opravičiti se moram, ker sem napisala, da je prišel leta 1953, čeprav je prišel leta 1952, malo pred dr. Mikulo. Zato ohranjam dokumente, ker v glavi vse ne ostane točno. Kar se dr. Mikule tiče sem že dobila nekaj gradiva. Nekdo je zelo dobrosrčno podaril iz svoje zasebne zbirke njegove slike in pismo. To je res bogat prispevek za našo skupnost, če bi kdo še kaj našel, bi bilo pa še boljše!

Danes bi vas vprašala o vaših začetkih v Avstraliji. Imate morda kaj slik iz Bonegille, Grete, Bathursta, Graylandsa, Uranquintya, St Marysa itd? Ali če ste živeli kje drugje? Morda v kakšnem kampu ob progi, ali v Queenslandu pri sekanju trsa, bolnici, pri družini? Morda ste živeli v kakšnem hostelu, na primer v Broadmeadowsu v Melbournu ali Bronteju v Sydneyju? Ste bili sami ali so bili tam še drugi Slovenci? So bili še kakšni hosteli poznani kot slovenski hosteli, tako kot izgleda da je bil hostel Bronte, ki sem ga našla v časopisu Slovenska kronika? Zdaj pa res težko verjamem, da ne bi imeli kaj zanimivega za naš arhiv, čeprav morda samo v obliki spomina.

Spomnite se! Zgodovina Slovencev v Avstraliji je zgodovina vsakega delavca ali delavke, vsakega očeta, mame ali otroka. Vsako življenje je enako pomembno. Za naš arhiv zbiram spomine v kateri koli obliki: slike, revije, kasete in tudi druge stvari in predmete, če pokažejo življenje Slovencev v Avstraliji. Če želite, je izročena informacija lahko štirideset let nedosegljiva. Tudi ni treba, da podarite stvari, lahko naredimo kopije, vi pa obdržite originale.

Gradivo lahko izročite patru Metodu, ki bo skrbel, da me počaka v arhivu, ali meni neposredno. Moja telefonska številka je (08) 8377 4869, moj E-mail naslov je vferfolj@arts.adelaide.edu.au in moj poštni naslov Veronika Ferfolja, c/o Dept of History, University of Adelaide, Adelaide 5005, Australia.

Lep pozdrav do naslednjega poročila!

VERONIKA FERFOLJA, ADELAIDE, S.A.

Novice iz dežele sonca

Zelo se mi dopadejo strani ASK na internetu, saj najdeš vsako najmanjšo slovensko organizacijo v tej deželi z naslovi in tel.številkami in če želiš najti več podrobnosti o čemer koli kot tudi vse naše publikacije v Avstraliji, nič ni izpuščenega ali spregledanega. Res jih priporočam vsakemu Slovencu na tem suhem kontinentu.

Z družino živim na Zlati obali že prek 28 let in s ponosom lahko rečem, da ne vem za nobeno slovensko družino, ki bi živela tukaj tako dolgo, čeprav imamo danes tukaj nekaj sto slovenskih družin, večina prišleki iz Viktorije. Po preselitvi iz Melbourne (St.Albans) smo

se vključili v Slovenski klub Planinka, ki je le pičlih nekaj mesecev mlajši od najstarejšega Slovenskega društva v Avstraliji. Z ženo Albino sva še vedno zvesta člana te naše do nedavnega edine slovenske organizacije v deželi sonca. Pred kratkim so na Zlati obali ustanovili mlado društvo z imenom Lipa Bocce.

Na Planinki sta dva piknika mesečno, vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu, kjer se redno zbiramo, igramo Bocce, včasih nas kakšen muzikant po zelo okusnem domačem kosilu malo dvigne s svojo frajtonerco. Nekajkrat na leto imamo v klubski dvorani sv.mašo, ko pride k nam pater iz Sydneyja.

V Brisbanu imamo tudi svojo tedensko radijsko oddajo, kjer z Albino pomagava že preko 15 let poleg drugih pridnih in vestnih napovedovalcev in organizatorjev. Ravno kar se pripravljamo na tretjo nedeljo v juniju, 18.6., ko organizira radijska postaja 4EB Multicultural Carnivale, saj bo praznovala 21-letnico oddajanja. Slovenska radijska skupina bo zelo dobro zastopana, imeli bomo svojo stojnico s kranjskimi klobasami. Ta dan ne bo piknika na Planinki, vse naše moči bodo na Carnivalu, saj si bosta dobiček tega dne razdelila radijska skupina in Planinka. Dvanajsttisočglavemu občinstvu bomo skušali pokazati, od kod prihajamo, kakšna je naša zgodovina in kako živimo. Velika škoda, da nismo v Sydneyju ali Melbourne in ne moremo v živo predstaviti naših prelepih domačih pesmi in glasbe. To je tisto, kar nam zelo manjka tukaj, tisti tam doli pa imate vsega tega preveč. Prav lepe pozdrave vsem bralcem Misli.

JOŽE VAH, BRISBANE, QLD

izpod TRIGLAVA

Sporočilo o slovenskem holokavstu

Svetovni slovenski kongres je kot predstavnik slovenske civilne družbe ob ustanovitvi pred desetimi leti upravičeno pričakoval, da se bodo oblikovale in uveljavile temeljne civilizacijske vrednote v novi slovenski državi. Med neurejenimi problemi je bil in je polstoletni odnos slovenskih oblasti do žrtev in posledic

slovenskega holokavsta, ki ga je po 9. maju 1945 izvedla slovenska totalitarna komunistična partija. Njeni nasledniki nasprotujejo nepristranskemu urejanju tega dolgoletnega zanikanja pravic tisočerihih po vojni umorjenih Slovencev in njihovih preživelih svojcev.

Ob tej ugotovitvi pozdravljamo januarsko poslansko pobudo prim. Majde Zbačnik in sklep Vlade RS, sprejet na pobudo slovenske stranke v začetku februarja, o pospešitvi urejanja statusa žrtev množičnih povojnih

pobojev. Pričakujemo, da bodo ti sklepi vlade čimprej uresničeni s sprejetjem zakona v državnem zboru.

Slovenska civilna družba je pričakovala pravna dejanja, pokop žrtev, izdajo mrljskih listov in vrnitev dolga človečnosti slovenskega naroda. Namesto tega smo priča poskusom, da bi zločinsko ravnanje takratne partijske oblasti z njihovimi politični nasprotniki prikazali kot legitimno in legalno kaznovanje in ga izenačili z ravnanjem zmagovitih zaveznikov po drugi svetovni vojni.

V svojem nastopu 27. januarja 2000 na mednarodni konferenci o holokavstu v Stockholmu je predsednik Republike Slovenije, g. Milan Kučan, obsodil holokavst, ki sta ga povzročila totalitarna režima fašizma in nacizma. Pokazal je na dejstvo, da se v mnogih državah sveta še vedno niso soočili z lastno (pro)fašistično ali (pro)nacistično preteklostjo in na potrebo po takem soočenju. Komunistični totalitarizem, ki je v svoji dolgi zgodovini povzročil toliko svojevrstnih holokavstov, je zatajil. Zatajil je trpljenje in razdejanje, ki ga je povzročal komunistični režim v slovenski družbi in naš tragični slovenski holokavst. Ni priznal, da se v naši državi prav zaradi obnašanja naših oblasti še nismo soočili z dejstvi naše preteklosti. Konferenca v Stockholmu je bila forum, na katerem bi predsednik naše države mogel in moral v imenu slovenske države izreči obžalovanje za vse nasilje slovenske partije, katere zadnji formalni predsednik je bil, za povojne zločine in za dolgoletno barbarsko preziranje dostojanstva teh žrtev in pravic njihovih svojcev.

Še več. Poleg drugih zavajanj v svojem govoru je predsednik RS, g. Milan Kučan, v Stockholmu v nasprotju z zgodovinskimi dejstvi in z mnenjem velikega dela slovenskega naroda napačno obvestil mednarodno javnost. Namesto, da bi povedal resnico in poiskal podporo za odpravo posledic slovenskega holokavsta, je svetu zatrdil, da je partijska oblast v tedanji Sloveniji po 9. maju 1945 ravnala v skladu z določili Potsdamskega sporazuma. Ob dejstvu, da je bila večina nasprotnikov režima pomorjena pred 17. julijem 1945, ko se je Potsdamska konferenca šele začela, in dejstvu, da so potsdamski dokumenti izrecno nalagali dolžnost vodenja pravnih postopkov zoper morebitne zločince, so tovrstna izvajanja g. Kučana nekorektna obrazložitev mednarodno uveljavljenega pojmovanja zločina in kazni. Spričo še vedno navzočega revolucionarnega sovraštva do drugače mislečih Slovencev je tako izvajanje predsednika slovenske države v mednarodni javnosti povsem nesprejemljivo in žali človeško dostojanstvo

slovenskih žrtev komunizma in njihovih družin.

Svetovni slovenski kongres kot civilno društvo, ki se zaveda svoje odgovornosti do slovenske države in družbe, protestira zoper takšno zlorabo mednarodnih srečanj. Z vsem spoštovanjem do funkcije predsednika države in stoječi na naših državljskih odgovornostih in pravicah protestiram proti takim zlorabam državnih funkcij. Slovenska in mednarodna javnost morata biti na primeren način in po ustrezni poti seznanjeni z dejstvi slovenske povojne tragedije. V skladu s sprejetim stališčem na konferenci v Stockholmu je treba enako obravnavati vse holokavste ter v današnji tehnološki in ekonomski globalizaciji sveta spodbuditi tudi globalizacijo in uveljavitev temeljnih civilizacijskih vrednot in meril.

Upravni odbor Svetovnega slovenskega kongresa
DR. JOŽE BERNIK, PREDSEDNIK

Spoštovani mili rojaki,

v obliki kratkega pisma vam želim sporočiti, kako smo proslavili devdeseti rojstni dan in god naše ljubljene mame. Živih nas je še pet otrok: en sin in štiri hčere – med njimi dve redovnici, midve z Maksimilijano. Atek pa so s tremi sinovi že dolgo v večnosti. Gotovo so bili 18. januarja v duhu z nami na poseben način... Višek slavlja je bila sveta maša na domu, ki jo je daroval domači župnik g. Štefan Grabar. Mama so se počutili dvajset let

mlajšo – tako so dejali. Čestitke so bile od vseh strani, tiste posnete z radia lahko poslušajo kadar koli. Tudi nebo se je veselilo, saj se je tisto popoldne vreme nekajkrat menjalo.

Naši starši izhajajo iz prejšnje generacije, ko so bili časi in način življenja zelo drugačni. Mama imajo večkrat obiske z radia, televizije, študentke višjih razredov itd. Poleg odgovorov jim morajo kdaj tudi zapeti, predvsem

Slomškove pesmi. V življenju so bili odlična pevka, tudi plesalka; kljub težkemu delu na posestvu so radi romali, rekoč: 'Delo počaka, Bog pa podeli svoj blagoslov.' Čeprav niso študirali, veljajo za inteligentno ženo s prirojeno srčno kulturo. Otroci smo ponosni in Bogu hvaležni.

Tako sem vam, dragi rojaki, malo nadrobila v vzpodbuden in hvaležen spomin na sestre, ki smo delovale med vami lepo število let. Nismo vas pozabile, v duhu vas obiskujemo in za vas rade molimo. Redno prebiram Misli – tam vse najdem in vse preberem z velikim zanimanjem. Srečne smo, da v Kewju tako napredujete, kar je znak vašega sodelovanja z voditeljem p. Metodom. Enako velja za Slovence na drugih koncih slovenske in avstralske pokrajine. Bog z vami

S. PAVLA IN S. MAKSIMILIJANA, SLOVENIJA

Stanislav Hočevar o sebi

Stanislav Hočevar, ki je bil 24. maja posvečen kot novi beograjski nadškof pomočnik v Marijini cerkvi na Rakovniku v Ljubljani, je za majsko Ognjišče med drugim povedal: "Zavedam se zapletenosti razmer, v katere se podajam. Kot človek grem z jasno zavestjo, da mi tam ne bo lahko, a zaupam v Boga. Kajti moja

izkušnja je: kadar mi je bilo najtežje v življenju in sem imel največ problemov, sem tudi največ naredil. ... V Beogradu sem bil velikokrat. Tja sem hodil tudi ko še nisem bil inšpektor (s a l e z i j a n s k i predstojnik). Odkar sem inšpektor, sem bil v Beogradu najmanj dvakrat na leto, včasih tudi

večkrat. ... Ob branju življenjepisov svetnikov sem se odločil za duhovništvo, ob stikih z Mirkom Žerjavom pa za salezijance. Ti so prišli v našo župnijo, ko sem bil v zadnjih letih osnovne šole. Po vojni je bilo izredno moreče ozračje, ki ga kot otrok še nisem znal oceniti. Oni pa so prinesli v župnijo neko svežino. ... Po očeta so prišli na nedeljo, 27. julija leta 1945 in ga odgnali. V mojem življenju predstavlja mama izredno svetlo točko.

Od nje sem sprejel sporočilo sprave. Vedela je, kdo je bil kriv očetove usode, ni pa nikdar obsojala in ni gojila sovraštva. V družini smo vedno molili za tiste, ki so nam povzročili to izgubo. Želja po spravi pa ne izključuje resnice. Ta mora biti združena z ljubeznijo. Svoje imenovanje za škofa pojmem tudi kot povabilo, da bi na lastnem telesu pokazal, da je mogoče živeti skupaj in presegati težko stvarnost, ki jo rodi katera koli vojna na svetu. ... Vesel sem prave komunikacije med ljudmi, med narodi in med krščanskimi skupnostmi. Že kot otroka me je zaznamovalo branje knjig, ki mi jih je posojal župnik. To mi je širilo obzorje in pripomoglo do posebnih doživetij na paši. Kot bogoslovec sem sodeloval pri študentski strani Družine. Zdi se mi, da verski tisk predvsem daje človeku celovitejše spoznanje. Brez spoznanja človek ne more odkriti svojega dostojanstva in poslanstva ter ne more biti odgovoren. Verski tisk je sredstvo povezovanja. Brez njega danes ni mogoče ustvarjati občestva. ... Za svoje škofovsko geslo sem si izbral besede psalmista: Služite Gospodu z veseljem (Ps 100,2). Zato bo v mojem grbu harfa, ki je simbol veselja, s katerim naj bi služili Bogu. V grbu bo zvezda, ki lahko pomeni duhovno razsežnost, pa tudi Marijo kot zvezdo nove evangelizacije. Rdeče in modro polje pa nakazujejo slovanske barve."

Novi nadškof pomočnik bo slovesno ustoličen na binokšti v stari beograjski katedrali Kristusa Kralja.

Slovenija ima nove področne kode

Tridesetega marca je začel veljati v Sloveniji drug sistem števil v telefonskem omrežju. V glavnem je sprememba ta, da so izločili šestico na začetku kot so jo pred časom vzeli iz pisemskega prometa. Obenem so področja še reorganizirali in strnili. Tako imamo zdaj območja, ki se začinjajo s številko 1, 2, 3, 4, 5 in 7. Poleg tega pa obljublajo, da se bo spremenilo tudi veliko telefonskih števil posameznih naročnikov.

Če kličemo iz Avstralije, je treba tako najprej klicati vstop v mednarodno omrežje, to je 0011, nato pa klicno številko za Slovenijo, ki je ostala ista: 386.

Tej sledi številka območja, ki si jih lahko ogledate na karti.

- 1 Ljubljana in okolica
- 2 Maribor in Štajerska
- 3 Celje in Trbovlje
- 4 Kranj in Gorenjska

5 Nova Gorica, Koper in Primorska

7 Novo mesto in Krško

Skupina 6 je rezervirana za mobilna omrežja, 8 in 9 pa za posebne številke kot so brezplačne linije itd. Enaka pa ostane številka za informacije 113. Tej številki je treba dodati še osebno številko telefona, ki bo sedemstestna.

Opozarjamo, da bo okrog 90 odstotkov vseh številok doletela sprememba. Vprašajte v Slovenijo sorodnike, kakšno številko so dobili.

Za klicanje iz tujine bo sogovornik iz Slovenije nekaj časa dosegljiv na staro in novo številko. Pozneje bo avtomatični odzivnik vsakič povedal novo številko do 1. novembra 2000, ko bo stara številka zaprta.

Če kličete na primer iz Avstralije v Maribor, zavrtite 0011 386 2 in osebno številko.

Zahvali za nabirke

Spoštovani pater Metod, prejeli smo denar, ki so ga nabrali Slovenci v Avstraliji za zavod sv. Stanislava in ste nam ga poslali. Vam in vsem, ki imate skrb za našo ustanovo, se iskreno zahvaljujemo. Želimo vam vse dobro in vas lepo pozdravljamo.

v imenu msgr. dr. Boruta Koširja in vseh v zavodu
MAJDA ROZMAN, SLOVENIJA

Iskrena hvala za poslani denar. Že petnajst let sem v župniji Sv. Eme, ki je samostojna župnija, čeprav ni velika. Njene štiri podružnice sem našel v zelo slabem stanju. Sv. Ema je bila velika dobrotnica naših prednikov, izredno socialno usmerjena žena, karitativno obdarjena. Letos nameravam urediti kletne prostore v župnišču, kjer bi naredili dvorano s kapelo za srečevanje bolnikov. Načrte dela arhitekt Jože Marinko. Kapela bi bila posvečena blaženemu A. M. Slomšku in bi bila na voljo

za češčenje Sv. Rešnjega Telesa. Tu je naša največja moč in opora. Ena od podružnic še čaka na obnovo z božjo pomočjo in pomočjo dobrotnikov. Bog vam povrni! Vsak dan ste vključeni v molitev in daritev. Iskreno, hvaležno pozdravljeni.

ŽUPNIK PRI SV. EMI FRANC STRAŠEK

Poizvedba

Moj stari stric Drago Ratajc je okrog leta 1950 odšel v Avstralijo in nikoli več nismo slišali o njem. Če veste kar koli v zvezi z njim sporočite prosim na uredništvo Misli, po telefonu ali pismeno. Že vnaprej najlepša hvala in lep pozdrav

BOŠTJAN VRŠČAJ, CELJE, SLOVENIJA

Novi pomožni škofje

Na god fatimske Marije, 13. maja, so nas povabili na nadškofijski ordinariat v Ljubljani, da bi nam sporočili veselo novico. Bil je podobno kot na praznik Marijinega oznanjenja, ko so sporočili, da je papež imenoval salezijanca Stanislava Hočevarja za novega beograjskega nadškofa. Ugibali smo samo še o imenih, ki so jih ob dvanajstih prebrali istočasno v vatikanskem tiskovnem središču in na vseh treh škofijskih ordinariatih. Zvedeli smo, da je papež Janez Pavel II. imenoval tri nove slovenske pomožne škofo: dr. Antona Stresa za pomožnega škofa v Mariboru, prelata Andreja Glavana za pomožnega škofa v Ljubljani in dr. Jurija Bizjaka za pomožnega škofa v Kopru.

Novica o škofovskih imenovanjih govori še o nečem. Med obema papeževima obiskoma v Sloveniji je vodstvo naše Cerkve na predlog Vatikana začelo razmišljati o novih škofijah. Imenovana je bila posebna skupina, ki je pripravljala načrte za razdelitev sedanjih treh škofij z vsemi potrebnimi izračuni. Pred lanskim papeževim obiskom v Mariboru, kjer je Slomška razglasil za blaženega, smo pričakovali, da bomo v kratkem dobili vsaj tri, če že ne pet novih škofij. Omenjali so Mursko Soboto, Celje, Novo mesto, Novo Gorico in Kranj. Ker čas še ni dozorel, so se v Vatikanu, kot lahko ugibamo, zaenkrat odločili za pomožne škofo. Maribor in Ljubljana sta jih imela že zdaj, za Koper pa je to nekaj novega. Novi škofje bodo pomagali pri birmovanju, vizitaciji župnij, načrtovanju in usklajevanju pastoralnih dejavnosti; z večjim številom škofov pa bo Cerkev na Slovenskem bolje zastopana tudi v mednarodnih krogih.

Andrej Glavan, novi ljubljanski pomožni škof, se je

rodil 14. oktobra leta 1943 v Soteski pri Dolenjskih toplicah, ki leži ob reki Krki, v družini z enajstimi otroki. V bogoslovje je vstopil kot inženir kemije in bil leta 1972 posvečen v duhovnika. Po prvi kaplanski službi v Škofji Loki je bilo vse njegovo nadaljnje duhovniško delo vezano na to mesto in okoliške kraje. Nazadnje je bil župnik v Stari Loki in škofov vikar za Gorenjsko. Odlikuje se po bogatih pastoralnih izkušnjah. V škofa bo posvečen 12. junija v ljubljanski stolnici. V njegovem škofovskem grbu bo pisalo: Karkoli vam reče, storite!

Anton Stres, novi pomožni škof v Mariboru, se je rodil 15. decembra v Donački gori v župniji Rogatec. Po gimnaziji je vstopil v Misijonsko družbo lazaristov. Filozofijo in teologijo je študiral v Ljubljani ter Parizu in v obeh krajih tudi doktoriral. Kot enega izmed najboljših poznavalcev marksizma na jugoslovanskih tleh sta se zanj zanimala tudi partija in udba ter ga skušali onemogočiti. Trenutno je dekan teološke fakultete, predsednik komisije Pravičnost in mir in voditelj cerkvene pogajalske skupine, ki pripravlja sporazum med Vatikanom in Slovenijo. Znan je kot dober predavatelj, avtor številnih filozofskih del ter prodoren mislec. V škofa bo posvečen 24. junija v mariborski stolnici. Njegovo geslo: Vse zaradi evangelija!

Jurij Bizjak, novi pomožni škof v koprski škofiji, se je rodil 22. februarja 1947 na Colu. Po duhovniškem posvečenju leta 1971 je bil nekaj let kaplan v Sežani in Ilirski bistrici. Študiral je na papeškem bibličnem inštitutu v Rimu in ga končal z doktoratom. Po vrnitvi v domovino je bil duhovni voditelj v vipavskem malem semenišču, zadnja leta pa je to službo opravljal v ljubljanskem bogoslovju in hkrati predaval biblične predmete na teološki fakulteti. Znan je kot prevajalec; sodeloval pri novem prevodu Svetega pisma, ki je izšel leta 1996. Prevedel je več starozaveznih knjig. V škofa bo posvečen 5. julija, na praznik sv. Cirila in Metoda, v koprski stolnici. Pri njegovem delu ga bo vodila misel preroka Ageja: Pogum, vse ljudstvo v deželi! T. G.

SoSodni razplet za novo vlado

Na predvečer praznika Marije Pomagaj, 23. maja, ko se Slovenci po svetu in domovini spominjamo krščanskih izročil, ki so oblikovala naš narod, bi lahko dobili novo vlado. Poslanci in poslanke v državnem zboru so namreč glasovali o listi kandidatov za ministre, ki jo je predlagal predsednik vlade Andrej Bajuk. Po končanem glasovanju se je izkazalo, da je 45 poslancev podprlo kandidate, 43 jih je bilo proti, dve glasovnici

pa sta bili neveljavni. Tako so bili glasovi razdeljeni, v skladu s poslovnikom in določbami poslovnika. Ker je nekaterim ostal v krvi balkanski način razmišljanja, se volilna komisija ni mogla poenotiti o izidu glasovanja in se je zato odločila za ponovitev. Ker je zadeva pravno sporna, se je predsednik vlade Bajuk z ministrskimi kandidati odločil, da vložijo tožbo na vrhovnem sodišču. Tako vlada, ki je dobila podporo v parlamentu, ni pa bila razglašena, čaka na sodni razplet. T. G.

Slovensko izseljensko gradivo

Zadnje dni meseca maja so v Ljubljani potekali Dnevi inštituta za slovensko izseljenstvo Znanstveno raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Poleg predavanj in razstave, ki govori o delu raziskovalcev na inštitutu, so pripravili še okroglo mizo o Slovenskem izseljenskem gradivu. Ob tem je izšel Vodnik, ki popisuje 106 arhivskih škatel gradiva. Gradivo iz Avstralije je razporejeno v štirih škatlah. Omenjeni vodnik je dosegljiv tudi na spletnih straneh Inštituta: <http://www.zrc-sazu.si/isi>, pod rubriko Zbirke. T. G.

35-letnica Ognjišča

Revija Ognjišče, ki je najbolj bran slovenski mesečnik, je po veliki noči praznovala 35-letnico izhajanja. Glede na to, da je bila dobrodelnost ves čas ena izmed vodilnih tem revije, so se pri Ognjišču odločili obletnico praznovati z dobrodelnim koncertom za Škofijsko gimnazijo v Vipavi. Na njem so sodelovali znani pevci in pevke slovenske zabavne glasbe, kot so: Čuki, Sašo Mugerli in Robert Rolih, Damjana Golavšek in Pupe, Tinkara Kovač, Karmen Stavec, Ivan Hudnik, Gianni Rijavec, Miran Rudan in ansambel Avtomobili. Koncerta se je udeležil tudi novoimenovani pomožni škof Jurij Bizjak in povedal, da ga je škof Metod Pirih že zadolžil za škofijsko gimnazijo Vipava. T. G.

Mednarodni poletni festival

V Ljubljani bo julija in avgusta potekal že 48. mednarodni poletni festival. Zvrstilo se bo šestdeset dogodkov s približno tri tisoč umetniki iz 24 držav. Festival se bo začel 5. 7. z Elgarjevimi oratorijem Gerontijeve sanje, zaključil pa se bo 26. 8. s Straussovo opereto Netopir. Predstave bodo v poletnem gledališču Križanke, v Križevniški cerkvi, Viteški dvorani, na ljubljanskem gradu, v Cankarjevem domu, na Prešernovem trgu in v Frančiškanski cerkvi. T. G.

Franciškov svetni red (FSR) 4.

p. Filip Rupnik

B. Zgradba (nadaljevanje)

Ugotovljamo, da je čudovita zgradba srečanj bratstev na vseh ravneh, če upoštevamo načela razgibanosti kot:

Srečanje s posebnim evharističnim slavljem

- otvoritvena molitev (predsednik)
- vzgoja (asistent ali vzgojitelj)
- evharistija (asistent)
- pregled in načrti aktivnosti (odgovorni)
- kratko pobratenje (vsi)

Srečanje z župnijskim evharističnim slavljem

isto kot zgoraj ali:

- evharistija z župnijsko skupnostjo z nagovorom asistenta (vzgoja)
- pregled in načrt aktivnosti
- pobratenje (vsi)
- zaključna molitev (predsednik)

Srečanje brez evharističnega slavlja

- besedno bogoslužje ali dnevnice (predsednik)
- vzgoja (asistent ali odgovorni za vzgojo)
- pregled in načrt aktivnosti
- pobratenje
- zaključna molitev (predsednik)

C. Izvedba srečanja

(metoda spoznanj - odločitev - dejanj ali SOD)

Metoda SOD predstavlja preprost in gibljiv načrt srečanja. Primerna je zlasti za srečanja namenjena vzgoji, pa tudi rednim mesečnim srečanjem, kadar se želimo skupaj poglobljati ob vzgojnih besedilih.

Metoda daje boljše rezultate v manjših skupinah (do 15). Večja skupina se lahko razdeli na manjše. Običajno ni treba posebnih vprašanj, da dobimo odgovore. Uporabimo jih samo, če želimo razpravo voditi k ozko načrtanemu cilju.

- Srečanje (vzgojni del) začnemo z branjem besedila ali s poslušanjem primerne zgodbe.

- Branju oziroma poslušanju sledi obdobje molka. To je čas za osebno poglobljanje o besedilu.

- Po poslušanju in molku se zvrstijo trije koraki metode: Spoznanje - Odločitev - Ravnanje.

1. Spoznanje

Poskušamo spoznati in razumeti vsebino besedila. Vsak udeleženec poskuša izraziti, kaj mu besedilo govori. To je skupna razčlenitev bistva. Na tej stopnji je dobrodošla pomoč strokovnjaka (asistenta), ki s svojimi

mislimi pripomore k boljšemu razumevanju besedila. Vsak udeleženec ima možnost izraziti svoje spoznanje ali svoje misli.

Kaj nam to besedilo govori?

2. Odločitev

Po spoznanju bistva besedila začnemo z vrednotenjem njegovega pomena za življenje udeležencev. Vsakdo se vpraša, kakšen odnos ima njegovo življenje do spoznanega, kako se čuti ogovorjenega in kako zadeva njegovo osebno in skupno življenje. S tem je predmet pogovorov vrednoten v odnosu do posameznikovega življenja, tudi posameznikovo življenje je vrednoteno v luči skupnega bistva. Vodilo FSR označuje ta proces kot "iz evangelija v življenje in iz življenja k evangeliju".

Povzemimo z vprašanjem: *K čemu nas to besedilo vabi?*

3. Dejanje

V tretjem koraku poskušamo preiti v udejanjenje in doseči praktični zaključek za življenje vsakogar.

Vsak udeleženec se vpraša, kaj lahko oz. kaj naj stori, da odgovori vabilu. Vpraša se, kaj mora v svojem življenju spremeniti, da bo prepoznaneu sledil. Lahko pa naredimo splošen zaključek in podvzamemo skupno odločitev, ki je potrebna za udejanjenje prepoznaneu v prejšnjem koraku. To je čas, ko preidemo k dejstvu. Tudi tu se lahko vprašamo: *Kaj moramo storiti, da bi ravnali po vabilu besedila?*

- Srečanje se konča z jednatim pregledom procesa, skozi katerega smo šli. V nekaj besedah strnemo značilnosti besedila oz. zgodbe (bistvo), povabilo, ki ga tekst predstavlja in dejanja, ki naj bi jih izvršili.

Teme za redna mesečna srečanja

1. Zaobljuba evanglejskega življenja
2. Vodilo FSR, dar Sv. Duha
3. Karitas
4. Ljubezen do presvete Device
5. Daj mi pravo vero
6. Občestvenost - skupnost
7. Trpljenje in smrt
8. V edinosti s Cerkvijo
9. Frančiškov svetni red in Frančiškovi otroci
10. Nosilci miru
11. Sveta maša
12. Agape

SVETI FRANČIŠEK ASIŠKI

MARIJA KMETOVA

19

»Škof ji prinaša vejico!«

»Sam škof!«

»Kako je lepa, Bog nebeški, kako je lepa!« so zašepetali mladeniči in jo gledali kakor čudo iz devete dežele. »Saj ni z zemlje – angel je!«

»Rožasta meglica iz jutranje zarje!«

»Še nikoli ni bila tako lepa!«

Klara se je zgenila, oproščenja so prosile oči, nemo je poljubila škofovo roko in solza je kanila na prstan. In so tekle solze in močile oljčne lističe kakor rosa. Vsa je bila v mislih na Frančiška in novo pot, ki jo nastopi nocoj. Pa je gledala po vrsti vse svojce in jo je zaskelilo srce, ko je v duhu prosila mater odpuščanja in se spomnila njenih besed, toliko, toliko dobrih besed in lepih večerov in molitev v somraku pred rdečo lučko... Zdaj bo zapustila vse to. In se je zagledala v očeta. Sivi lasje so govorili o skrbeh zanjo in za družino in tista roka, kako je bila dobra, ko jo je pogladila in je govorila namesto besed, katerih je bilo sram moža, da bi jih izrekel... Pa mu bo zasekala globoko rano! In je gledala brata in sestre in slišala petje in smeh in videla igre. »Beatrice, ti moja drobna Beatrice,« je zavzdihnila, »kdo ti bo zdaj delal punčke?« Dušilo jo je, da se ni mogla nič več premagati in so se stresala ramena v globoki ihti. In tako je pozabila... »Kdaj so odšli po vejice?«

»O ti moj ubogi Jezus,« je tožila v srcu, »glej, kako težko mi je odreči se temu, kar si mi podaril! Preženi te hude misli! Daj, da bom vesela! Tvoja nevesta sem in pomagaj, glej, vsem tem mojim, da Te ne bodo žalili zaradi mene! Pridi, moči mi daj, kakor si jo dal Frančišku!«

Zagledala ga je v duhu, kako ji govori med oljkami, in vsa tesnoba ji je prešla. Vzravkala se je in mirno odšla z drugimi iz cerkve.

1. NEVESTA KRISTUSOVA

»Ljubi moji bratje,« je dejal tedaj Frančišek, »znano vam je, da nam bo Bog poslal ljubo sestro, grofico Klaro iz rodu grofov Scifi. Kakor prelestna umetnina je izšla iz rok Stvarnikovih, iz istih, ki je za nas napravil rože in ptice in čebelice, da smo veseli in nam lepšajo trdo pot zemlje. Zahvalimo se Gospodu zanje! In ženska, glejte, je bitje, ki v njem še posebej odseva dobrota in lepota božja in ki je duša moževega dela. Iz besed Gospodovih in iz Njegovega življenja vidimo vsepovsod, kako je častil to bitje, kako je poveličal in povzdignil Svojo Mater-devico, da je Kraljica vseh kraljic in Mati nas vseh. In kako ni zavrgel uboge, pregrešne Magdalene in je odpustil drugi ženi, ki jo je sramotil ves narod. In tudi mi, bratje, ki smo obljubili Gospodu, da bomo živeli popolnoma po Njegovih besedah, moramo častiti ženo-devico in skrbeti zanjo, kakor skrbi Bog za ptice in lilije na polju. Iz razkošnega dvorca pride Klara med nas, zapustila bo ves sijaj in postala nevesta Kristusova. Obljubimo njenemu nebeškemu Ženinu, da ji bomo vselej in vsepovsod v pomoč! Zakaj, glejte, ženska ni kakor mož, da bi šla na cesto, v javnost, v zobe ljudem! Drugo pot ji je odmeril Gospod. Zato se pripravimo, dragi bratje, da slovesno sprejmemo našo sestro Klaro, ki je njej in meni Bog podelil milost, da so našle moje besede rodovitna tla v njeni duši.«

Molče so poslušali bratje in odsev veselja iz Frančiškovega srca je prešel tudi v njihove duše. Brat

Masseo pa ni mogel molčati; zakaj veliko začudenje je bilo v njem, ko je zvedel, da pride grofica Scifi k njim, in dejal je:

»Frančišek, dovoli mi besedo: Glej, čudim se, čemu ves svet teče za teboj bolj kot za nami vsemi in te hočejo vsi ljudje videti in te slišati in slušati. Saj nisi lepe postave, tudi učen nisi, tudi plemič ne. Zakaj hiti ves svet za teboj?«

Ko je Frančišek zaslišal te besede, se je razveselil v duhu. Pogledal je proti nebu. Dolgo je stal tako in njegova duša se je dvigala k Bogu. Potem se je zavedel, pokleknil, zahvalil Boga, se okrenil k bratu Masseu in spregovoril z veliko močjo duha:

»Zakaj prihajajo k meni, hočeš vedeti? Čemu hiti ves svet za menoj? Vem zakaj. Glej, vsevedni Bog mi je povedal, Bog, ki opazuje dobre in zle ljudi po vsem svetu. Glej, zato: ker niso videle te najsvetejše oči nikjer večjega in bolj nadložnega in bolj bednega grešnika kakor mene; ker ni našel Gospod na vsej zemlji nobenega drugega tako zanikrnega bitja, da bi z njegovo pomočjo izvedel ono čudovito delo, ki ga hoče imeti. In zato, glej, je izbral mene, da s tem osramoti plemstvo in velikost in lepoto in modrost sveta; da bi tako spoznali vsi, kako prihajajo moči in čednosti samo od Njega in od nikogar drugega. In da se ne sme nihče poveličevati vpričo Njegovega obličja, temveč, kdor se hvali, se naj hvali v Gospodu. Zakaj, le Njegova je vsa čast in oblast na večne čase.«

»Odpusti Francesco, oče moj,« je dejal Masseo in si zakril obraz. Frančišek pa ga je ljubeznivo objel in poljubil. Tedaj sta prišla Rufino in Silvester, ki sta čakala ob cesti.

»Prihajata,« sta dejala, »skoraj sta tu.«

Bratje so prižgali plamenice in šli nekaj korakov proti Klari in Boni, ki sta bili zaviti v črne plašče in sta vso pot molčali. Le vzdihli so se družili z vzdihli zemlje in noči, s klici nočnih ptic in trepetom vej. Molče sta se pridružili bratom in šli v cerkvico Marije z angeli. Bona je stopila v kot kapelice in si pritiskala robec na usta, da ni planil iz njih glasen jok, ki ji je siloma vstajal iz prsi. Odstopili so bratje in se postavili v vrsto ob steni, Frančišek pa je stal pred oltarjem.

Klara je spustila plašč z rame in je bila videti v sijaju belega, z zlatom pretkanega in z biseri okrašenega oblačila kakor bitje z onega sveta. In belo, kakor njena obleka, je bilo njeno lice, da se je v odsevu plamenic blestelo kakor marmor. Zgrudila se je pred Frančiškom na kolena.

Frančišek pa je dejal: »Pridi, nevesta, da te poročim s Kristusom in boš le Njegova!«

Dvignil ji je belo tenčico z glave in ji odstrigel lase, ki so se usuli kakor zlato na tla, in jo pokril s črno tenčico.

»Iz ljubezni do ubogega Jezuščka, ki je bil v borne plenice povit,« je dejala Klara, slekla svatovsko oblačilo zemlje in se oblekla v raševinasto haljo bratov. Prepasala se je s konopcem, sezula nežne, rožaste čeveljčke in nataknila okorne lesene cokle.

»Klara, naša ljuba sestra, pozdravljena bodi v Gospodu!« je ves ganjen dejal Frančišek, Klara pa je govorila z drobnim glasom:

»Glej, Bog je moj Odrešenik. Potolažena sem in se ne bojim. Moja moč in moja hvala si Ti, Gospod. Ozdravil me je.«

Obljubila je Bogu, da hoče živeti v čistosti, ubožtvu in pokorščini, in dejala Frančišku: »V vsem ti bom pokorna, Frančišek. Kar ukažeš, bom izpolnila.«

»Zahvaljen bodi, Oče, za sestro,« je zašepetal Frančišek, prijel Klaro za roko in jo odvedel med brate, ki so jo prisrčno pozdravili.

Vsi so zapustili kapelico, a zunaj se je Bona zadnjikrat oklenila Klare, jo močno pritiskala nase in izginila v noč. Frančišek in bratje so odvedli koj potem Klaro v samostan benediktink pri Sv. Pavlu in so vso pot peli:

»Hvali, Jeruzalem, Gospoda; hvali, Sion, svojega Boga! Utrdil je zapahe tvojih vrat, blagoslovil je tvoje otroke v tebi.

Umiril je tvoje meje in te preživlja s strženom pšenice. Svojo besedo je razposlal po zemlji; urno teče Njegova beseda. Kakor volna je sneg, ki ga daje, kakor pepel so megle, ki jih nastilja.«

Klara pa je odgovarjala:

»Pritisni me kakor pečat na svoje srce, kakor pečat na svojo roko!«

Noč je šla z njimi, Bog je poslušal.

2. NEVINTA

Vsa iz sebe je bila hiša grofa Scifija. Grofinja Ortolana je zaman klicala Klaro, grof Favorino je razpošiljal sla za slom, Bone in Klare pa ni bilo nikjer in ni nihče vedel zanju. Slednjič je prisopihal služabnik in povedal, da je zvedel, kje je Klara. Težko je udarila novica v staro palačo. Zdelo se je, kakor da odmeva z okrašenih sten, mogočnih stopnišč in belih stropov. Brž sta bila Ortolana in Favorino na poti proti Sv. Pavlu. Zamolklo je udarilo kladivce na samostanska vrata. Dobro so vedele bemediktinke, kaj pomeni ta obisk. Preplašeno so begale po hodniku in poklicale Klaro. Vztrepetala je, vendar je odšla vsa močna in trdna k staršem. *Se nadaljuje*

p. Bazilij

TONČEK IZ POTOKA

Mladinska povest

Vse bolj všeč mu je bilo na Polju v kovačiji. Lojze se mu je takoj prikupil. Že zato, ker je vihtel težko kladivo, kot bi bilo leseno. »Plenk, plenk, plenk...« je odmevalo daleč. Iskre so letele na vse strani, da je bilo veselje. In kadar je pognal meh, je na ognjišču zažarelo kot v samem pecku. Kar cvrčalo je.

»Ko bi ne bil tak pritlikavec, bi te vzel za vajenca,« se je smejal Lojze malemu Tonetu, ki je hotel vse videti in povsod poprijeti.

»Meh pa le znam goniti,« se je postavljala deček.

»To pa to! A kladivo ne bi samo tolklo po nakovalu...«

Tonček mu je moral verjeti, da je premajhen in prešibak za kovača. Veselje pa je imel ter je marsikako malenkost v kovačiji že znal prijeti od prave strani. Vendar je upal, da se bo še precej potegnil, in tudi moč mu bo z žganci in zeljem polagoma prišla v mišice.

Kmalu po godbi, ki se je razlegala ob Ančkinem odhodu, je v Potoku za dolgo utihnila celo hlapčeva harmonika. Čez noč je postala Pintarčkova domačija, kot bi v njej ne bilo življenja. Smrt...

Včasih je oče pogladil svojega ljubljence Tončka po vedno zmršenih laseh in mu rekel: »Staramo se, Tonček, staramo! Glej, da boš vedno priden! In ko me ne bo več, boš zmolil zame očenaš, kajne? Pa za maše boš tudi dal, ko boš zaslužil, saj vem...«

Ob takih trenutkih ga je sin vedno pogledal, kot bi mu hotel odgovoriti: »Kaj se šalite, oče? Vi ne boste umrli! Ne smete!«

Oče pa je – kakor bi ga razumel – nadaljeval: »Staramo se, staramo... Srce mi nagaja in kri mi sili v glavo...«

Srce nagaja! Le kako neki? Saj Tonček še skoraj vedel ni zanj. To mu je bilo jasno, da srce zastane, kadar kdo

Riše: Zorka Černjak

umre. Da tudi 'nagaja', si vedno zdravi dečko kljub svojim dvanajstim letom ni znal prav predstavljati. In da kri sili v glavo? Seveda, vselej, kadar se postaviš na glavo. Toda oče ne počno takih stvari...

Potoški mlinar Miha pa je še večkrat omenjal, da mu nagaja srce in da mu sili kri v glavo.

Neko septembrsko pozno popoldne, ko se je Pintarčkova družina z vozom vrnila s polja, je oče povedal na dvorišču: »K. Ančki grem. Pri mlinskem kamnu mi nekaj nagaja in bom moral ročko obiti z železom.«

»Grem še jaz z vami,« je takoj poprosil Tonček, ki je pravkar spregel konja. V kovačijo pa že, v kovačijo! Tam je prostor za fante! In kadar vihte kladivo oče, je v njej dvakrat lepše.

»No, le pojdi!«

Tonček je spregel konja, nato sta odšla z očetom proti Polju.

Potoški Miha je večkrat v kovačiji Ančkinega moža zavihtel kovaško kladivo. Saj je kovačija svoj čas pripadala Pintarčkovi hiši, a jo je že stari oče prodal Kastelčevim. Ohranil si je pravico, da sme v njej delati, kar potrebuje za dom. Tako je tudi pripravi Tončekov oče napravil za domačijo vsa kovaška dela, če mu je le dopuščal čas. In odkar pa je Kastelčev Lojze poročil potoško Ančko, je Miha še z večjo pravico opasal usnjen predpasnik ter zakoračil po kovačiji. Da ga je sinko rad opazoval pri delu in ga z odprtimi usti občudoval, je razumljivo. »Oče znajo vse!«

Tudi tistikrat, ko se je septembrski dan nagibal v večer,

je bilo tako. Razbeljeno železo je pelo pod očetovimi udarci kot zvon.

»Oče znajo vse, prav vse!« se je Tonček navdušeno oziral proti nakovalu in gonil meh, da so iskre gosto letele od razžarjenega oglja. Pri oknu na drugem koncu je Ančkin mož nekaj pilil in pribijal.

Nenadoma pa so očetovi krepki udarci prenehali. Kladivo je za trenutek obstalo na nakovalu, potem ga je močna roka spustila, da je votlo udarilo po steptanih tleh. Tonček se je sunkoma okrenil, prav tako Lojze. Očetova roka pa je segla prek obraza ter se krčevito spustila na prsi. Iz ust se mu je izvil polglasen krik, nato je njegova močna postava brez zavesti omahnila na tla.

»Ata!« je zakričal Tonček in skočil k njemu. Tudi Lojze je bil koj zraven. Oče je ležal brez moči na tleh in iz ust mu je prihajalo čudno hropenje. Žilava roka, ki je še pred eno minuto dvigala težko kladivo, je v pest skrčena mirovala.

»Ata!«

»Skoči po Ančko!« je ukazal Lojze.

Tončka je pognalo iz kovačnice. Takoj se je vrnil s prestrašeno sestro.

»Bog se usmili!« je zajokala.

»Morda je hipna slabost – ali kap...« je pretrgano povedal kovač.

Kap! Torej srce, o katerem mu je večkrat govoril oče. In kri, ki mu je silila v glavo. Kap! V Tončkovi glavi je razbijalo kot kladivo po nakovalu. Iz drgetajočih usten mu je prihajala nehote ena sama beseda: »Ata, ata!«

V hiši je Mihi nekoliko odleglo. Vsaj zavest se mu je vrnila. Hotel je govoriti, a je spravlil iz sebe le nekaj nerazumljivih glasov. Kazal je z roko proti Potoku in Ančka ga je razumela, da bi rad domov.

Da, potoški mlinar je hotel umreti pri mlinu. V Potoku, kjer tako lepo šumi voda preko kolesa. Tam kjer stoji domačija, na kateri je zrastel in kateri je podaril vse svoje trdo življenje. Pintarčkova domačija, kjer je živel rod, ki si je sam priboril svobodo in zemljo ter delal zanjo z lastnimi žulji.

Lojze ni dolgo pomišljal. »Zapregel bom sosedovega konja, ti pa skoči v Stično po gospoda. In pošlji koga v Št. Vid po zdravnika,« je ukazal.

Ko so potoškega gospodarja nesli z voza v domačo hišo, se je na pol pri zavesti blaženo smehljaj. Doma! Doma! Doma hoče za vedno zapreti oči! Doma je vse lepše umreti...

»Križana Ljubezen, usmili se nas!« je mati sklenila roke, nato pa hitela v sobo odgrinjat posteljo.

Tonček je s sestro sezuval očetu čevlje. Debele solze so mu med tihim ihtenjem padale nanje. Jih bodo oče še kdaj obuli?

Okrog postelje so jokala dekleta. Vsa po vrsti od Neže do Micke. Tudi Franca je pritekla iz Vira.

Cerkovnik je s prižgano laterno sklonjen stopal pred gospodom župnikom. Zavila sta s ceste čez mostič in se bližala potoški domačiji. Tako jokajoče je cingljajal zvonček v mrtvi dolini. Saj je bilo vse tiho, le potok je enakomerno šumel in hitel proti Stični. Pa še ta nekam pritajeno, kot bi vedel, da ga mlinar Miha ne bo nikoli več z zatvornicami utesnjeval v žleb. Pes, ki je že tulil, kakor bi slutil nesrečo, je tudi utihnil ter le od časa do časa polglasno zacvilil.

»Mir bodi tej hiši!« je pozdravil duhovni in podelil domačim, ki so s prižganimi svečami v rokah klečali na pragu, blagoslov z Bogom. Nato so se za njim zaprla vrata.

»...Ki je za nas na križu umrl! – Češčena si Marija...« je enakomerno odmevalo v veži.

Bolnik in duhovnik sta hitro opravila. Saj Miha ni mogel govoriti. Le roko je zvesto stiskal dobremu gospodu župniku, ko se mu je zopet za trenutek povrnila zavest. Potem so prišli v hišo domači in oče je prejel sveto popotnico in poslednje olje.

Po obredu je bolnik spokojno ležal na postelji, dasi je težko hropel. Kot bi ga hotelo vsak čas zadušiti. A njegov obraz ni kazal mučeniških potez.

Se nadaljuje

Velika noč v Afriki

V Nadobi smo srečno preživeli velikonočne praznike. Imamo 24 novorojenih mladih kristjanov. Vam jih priporočam v molitev, da ne bi njihova vera v poganskem okolju ugasnila. Na veliko noč se pri nas verni in neverni sprehajajo od hiše do hiše. Ustavijo se v vsaki hiši, kaj pojedjo, spijsajo nekaj domače pijače čukutu, se pogovorijo in potem nadaljujejo pot do naslednje hiše, dokler se ne naveličajo, oz. ne omagajo na tleh. Prehojeno pot in spito pijačo je namreč potrebno nositi. Prav to nošenje pa je večkrat težje od nošenja Gospodovega križa.

S p. Milanom sva obiskala nekaj kristjanov in domove novokrščencev. Spet sva odkrila prave kristjane, ki se hvalijo, da so bili krščeni med prvimi kristjani, da dobro živijo svojo vero. Da so ponosni na to! V cerkev pa ne pridejo, ker so že dovolj dobri in ker tako ali tako vse poznajo... Ob tem sem se spomnil na podobne, včasih celo bahaške izjave nekaterih mlačnih in zunajcerkvenih kristjanov v Sloveniji. Zanima me le, zakaj začnejo takoj, ko srečajo duhovnika pripovedovati, da so kristjani, da so bili krščeni in da imajo radi Kristusa in Cerkev? Ali vendarle nimajo nekoliko nemirne vesti, ko srečajo duhovnika in v globini nezaprane duše vendarle začutijo, da bi morali Kristusu slediti v Cerkvi in z obiskom sv. maše? Mogoče jih pa vest vendarle nekoliko peče in se s svojim skoraj razkazljivo bahaškim govoričenjem le tolažijo, da so na pravi poti za Kristusom?

'Tata bar' je takoj po sv. maši velikonočne vigilije (začeli smo jo ob 21. uri, končali pa ob polnoči) začel afriško moderno kričečo glasbeno ritmično poguncavanje, ki so jo po čezdnevem odmoru nadaljevali še v noči na velikonočni ponedeljek. Mnogi mladi (verni in neverni) najdevajo v njem tako imenovano blaženost in veselje. Redovniki to stanje globlje doživljamo v tišini, v adoraciji Gospoda. Živimo na razdalji nekaj metrov, a nosimo v sebi tako različne svetove in tako različne vire veselja...

Domačini med plesom

Vsi frančiškani v Togu se pripravljamo na pogreb mgr. Bartelemija Henriena, prejšnjega frančiškanskega škofa v Dapaongu. Na praznik Marije Pomočnice (24.5.) dopoldne ga bomo slovesno pokopali v stolnici. Umrli je v Orsayu v Franciji in v prihodnjih dneh bodo njegovo krsto z avionom prepeljali v Togo. Njegova izrecna predsmrtna želja je bila biti pokopan med svojimi verniki in ljubljanim plemenom Moba. Isto željo pa ima tudi sedanjši škof Jacques in vsa duhovščina njegove škofije.

Deževna doba nam vedno bolj grozi, zato z afriško 'naglico' nadaljujemo z že začeti gradnjami na misijonu in v okolici. Zamenjujemo preluknjano pločevino na strehah nekaterih hiš katoliških gibanj.

Ljudje se pa še kar naprej nacejajo s čukutjem. Tako moramo preživljati vsakdanje pogovore z ljudmi, ki imajo klecava kolena, medle oči in misli. Čukutu pa nekaterim zastruplja tudi srce, saj postajajo nasilni, nevljudni in bruha iz sebe lavo nesramnih in lažnih besed... Ne ostane drugega, kot da kličemo Gospodovo usmiljenje:

»Gospod, usmili se!«

Te dni mnogi domačini popravljajo tudi svoje stanovanjske hiše-trdnjave, imenovane 'tata'. Če vas o njih zanima kaj več, si lahko preberete na naslovu: <http://www.rkc.si/ofm/misijon/>.

Prisrčen prijateljski pozdrav med Slovence v Avstralijo. Molimo drug za drugega! Gospod nas v molitvi povezuje in nam daje svoje življenje. Naj bo lep tudi Marijin mesec. Vernike v Sloveniji družijo šmarnice, pri nas pa molimo vsaj rožni venec in litanije Matere Božje.

P. PEPI, NADOBA, TOGO

Decembrska katastrofa v Venezueli

Sredi decembra 1999 je Venezuelo doletela nenavadna naravna katastrofa. Konec novembra ponavadi preneha deževna doba in se začne drugo sušno obdobje. Toda tokrat ta tisočletna vremenska praksa ni držala svojega ritma, ampak se je deževje nadaljevalo in močno stopnjevalo. Premočena zemlja, zaježitve vseh vrst, gorski potočki (v tem času ponavadi že popolnoma suhi) so se 16. decembra ponoči za tri dni spremenili v prave reke... vse je popustilo. V par urah so vode začele naraščati in dosegle takšno moč in količino, da so na svoji poti odnašale vse, hiše in življenja, v dolinah pa dobesedno zasule naselja. Razbesnele vode so iz hribov valile ogromne skale, velike kot kamioni; le te so s svojo težo po nižinah podirale celo stolpnice. Človek ne bi verjel, če ne bi videl osemnadstropne hiše nagnjene zaradi udarca teh orgomnih skal. Ko se je voda polegla, so nekatere hiše kazale iz naplavin le vrh strehe, stolpnice pa so bile do tretjega nadstropja zasute s kamenjem, blatom in materialom odnešenih hiš ter s človeškimi trupli. O cestah in mostovih ni sledu in to ne samo v enem kraju, ampak je utrpela škodo četrtnina Venezuele. Nekatera naselja so pod naplavinami popolnoma izginila. Računajo, da je umrlo več kot 50.000 ljudi. Izginula naselja mislijo spremeniti v pokopališča (campo sauto), kajti na teh mestih je pokopanih pod naplavinami na tisoče ljudi. Na stotine trupel je dva tedna po katastrofi plavalo po morju blizu 80 kilometrov oddaljenega otočja, kamor jih je odnesel morski tok. Da voda ruši ceste, mostove in hiše ni nič posebnega, a zakaj toliko človeških žrtev, se sprašuje človek.

Tukaj ljudje, ki imajo malo sredstev, radi postavljajo kolibice iz blata in pločevine ob gorskih potočkih. Bližina

vode, vegetacija, večja možnost za posaditev banan in drugega sadnega drevja in ne nazadnje zaradi svežine, ki jo nudi voda, so ti predeli zelo naseljeni. Tako so struge hribovja, ki loči Caracas od morja, posejane s to vrsto hišic (rancho, izg. rančo). Ob sami obali pa tudi niso pomislili, da kristalne vode s hribov lahko postanejo nevarni hudourniki.

In to, kar nihče ne bi verjel, se je zgodilo. Dežela živi pod šokom dogodkov, ki so prebudili veliko solidarnost tako v okviru Venezuele kot mednarodno. V časopisih so bile objavljene dežele, ki so priskočile na pomoč z denarjem, materialom ali tehničnim osebjem. Rad bi videl med deželami ime Slovenije, a ga nisem zasledil. Omenjene pa so bile Albanija, Kenija, preizkušana Turčija ter Kolumbija. Ne vem kako deluje politika solidarnostne pomoči. Morda je Slovenija poslala pomoč in se pridružila več kot 80 državam, ki so se odzvale na katastrofo. Če pa je te dogodke molče obšla, me poliva rdečica, ko berem imena Albanije, Turčije, Kolumbije... Kajti Slovenec je po svoji tradiciji radodaren, gostoljuben, rad pomaga – in če je takšen posameznik, zakaj država tega ne pokaže?

Tudi solidarnost samih Venezuelcev je bila občutna in je še vedno vidna. Saj gre za več sto tisoč ljudi, ki so si rešili golo življenje. Uničenih je bilo 80.000 domov. Preživele bo treba ponovno nekje naseliti. Dana je možnost, da se državno vodstvo resno zagriže v ta problem in začne s strokovnjaki vseh vrst preučevati in načrtovati nova naselja. Podeželje v Venezueli je prazno. Petindevetdeset odstotkov ljudi živi v mestih. Samo v Caracasu živi petina vseh Venezuelcev. Slabo je naseljeno kar milijon kvadratnih kilometrov zemlje. Ali bo ta udarec narave ljudem odprl oči?

Ogromno škodo je utrpelo tudi mednarodno letališče. Vse do 15. januarja so bili mednarodni poleti preusmerjeni na manjša notranja letališča, nekatere letalske družbe so polete odpovedale. Skladišče s kontejnerji je bilo od neverjetne moči vode in vetra tako razmetano, kot bi bili kartonske škatle.

V mojih treh župnijah so bile poplave, ki so porušile nekatere hiše iz blata in pločevine. Hvala Bogu da smrtnih žrtev ni bilo. Božič smo letos praznovali osredotočeni na njegovo bistvo: Emanuel – Bog z nami. Zunanji hrup in blišč sta se umaknila duhovni razsežnosti Kristusovega rojstva. Tako pričevanje sina trgovskega mogotca, ki je preživel božič kot prostovoljec s ponesrečenci namesto na jahti svojega očeta in dejal: »Nikoli nisem doživel tako lepega božiča kot letos.«

P. HUGO DELČNJAK, VENEZUELA

sv. družina

ADELAIDE

Fr. Janez Tretjak, OFM
 Holy Family Slovenian Mission
 51 Young Ave, W. Hindmarsh
 S.A. 5007
 (P.O.Box 479, Welland, S.A. 5007)
 Tel.: (08) 8346 9674
 Fax: (08) 8346 3487

MARIJANSKA PROCESIJA

Na prvo nedeljo v mesecu maju smo se zbrali na športnem igrišču Christians Brothers za marijansko procesijo. Vreme je bilo kot ponavadi lepo na to nedeljsko popoldne. Tudi tokrat se nas je Slovencev zbralo kar lepo število v primerjavi z drugimi narodnostmi (Hrvatov je v Adelaidi okrog pet tisoč, pa jih ni tudi dosti več kot nas, čeprav je Slovencev v celi Južni Avstraliji le okoli 2000). Trditev, da smo Slovenci Marijin narod, bo držala. Žal pa je mladih na splošno na procesiji vedno manj, izjema so Vietnamci in od njih se lahko veliko naučimo glede predanosti Bogu in Cerkvi, predvsem ker gredo skozi enake ali vsaj podobne preizkušnje kot Slovenci po vojni, ko je kumunistični režim skušal zatreti Cerkev in je preganjal vse verne. Ljudje so iskali pribežališče na Zahodu. Po prihodu v tujino jih je pestilo domotožje in osamljenost zaradi neznanja jezika. Takrat so bili še bolj povezani z Bogom in nebeško Materjo Marijo, ki jim je bila tolažba in upanje. Iz teh razlogov je pokojni adelaidski nadškof Beović leta 1948 začel z marijansko procesijo. Morda mladi tega ne občutijo, zato jim tudi procesija ne pomeni tega, kar pomeni starejšim. Zato je prav, da smo škofiji hvaležni, da še naprej drži tradicijo marijanske procesije in s tem družijo vse narodnosti, da se zavedamo 'vsi smo otroci nebeškega Očeta'.

MATERINSKI DAN

Na drugo nedeljo v Marijinem mesecu smo praznovali dan, ki je posvečen našim materam. Pri sveti maši smo se spomnili vseh mater, živih in pokojnih, se jim z molitvijo zahvalili za njihovo ljubezen, žrtve ter za vse neprespane noči, ko so nas vodile k Bogu in vlivale čut za materin jezik. Najprej so na vhodu v cerkev vsaki

materi pripeli na prsa krizantemo, rožo hvaležnosti. Po maši je bil v cerkvi kratek kulturni program, katerega je povezovala Rosemary Poklar s sodelavci. Nato smo podarili cvetje bolnim in najstarejšim materam, ki kljub bolezni prihajajo oziroma jih pripeljejo vsako nedeljo v slovensko cerkev. Med njimi so bile g. Lote Ahlin, Julijana Šajn in Mihela Zafran. Cvetje smo podarili tudi Aniti Natt, ki je mama treh otrok in rada pomaga, kadarkoli je treba kaj naslikati r a d a n a r e d i z a s t o n j . N a š a z v e s t a i n n e u t r u d n a

sodelavka Rosemary, ki skrbi za naše versko središče z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo in je vedno na voljo za pomoč, pa je v znamenje hvaležnosti dobila ciklamo. Nazadnje smo izbrali še mater leta, gospo Stanko Sintič, ki

Jože in Marija Vuzem

pričakuje tretjega otroka in tudi veliko pomaga pri različnih kulturnih prireditvah ali bere pri maši. Po maši smo se preselili v našo dvoranico, kjer so bile matere postrežene z dobrotami z žara. Že v soboto so prišli možje in smo pripravili praznično mize. V nedeljo pa so spet stregli, tako da so bile za materinski dan mame proste.

Nekatere so se ponudile za pomoč, vendar tokrat ni bila potrebna. Rosemary, Rozi in Ančka so pridno nalagale na krožnike dobrote z žara, za katere so poskbeli Vinko Lipovac, Frank Jesenko in Slavko Sintič - mladi možje kot darilo svojim ženam in materam. Da pa je bilo vse počiščeno sta poskrbela Frank Ahlin z ženo in Gino Persiko. Vsem, ki ste na kakršen koli način pomagali, se iskreno zahvaljujem v imenu mamic in žena.

MLADINSKI KONCERT se vedno bolj bliža in povsod se nanj, vsaj tako sem prepričan, vneto pripravljamo. Prav je, da skrbimo, da bi naše skupnosti ostale vedno povezane med seboj in da bi naš lepi slovenski jezik na petem kontinentu ne utihnil. Na letošnjem koncertu bo v slovenskem klubu tudi rastava

sv. rafael SYDNEY

pod geslom '25 let mladinskih koncertov v Avstraliji'. Na njej bodo razstavljena vabila, prijavnice, vstopnice in fotografije z vseh koncertov do sedaj. Marsikdo se bo lahko prepoznal na fotografijah. Zato vabim, da si razstavo ogledate in da s svojo navzočnostjo podpremo vse nastopajoče, predvsem mladino, ki je naša prihodnost. Tiste, ki se še niste prijavi in morda oklevate, vabim, da se prijavite čim prej, ker moramo sestaviti program. Lepo vabljeni na koncert in k sodelovanju.

Naslednji dan v nedeljo, 9. julija, bo posebna maša, pri kateri bodo sodelovali vsi nastopajoči iz različnih držav oziroma verskih središč. Tudi to bo posebno doživetje. Lepo vabljeni!

p. Janez

P. Valerian Jenko, OFM; p. Filip Rupnik, OFM
St. Raphael Slovenian Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P.O.Box 280, Merrylands, N.S.W. 2160)
Tel.: (02)9637 7147 in (02)9682 5478
Fax: (02)9682 7692

POKOJNI

Šele pred kratkim smo zvedeli, da je novembra 1999 umrl GUŠTIN ČEBOKLI, ki je bil po rodu iz Stanovišča pri Kobaridu. Ker se ni noben sorodnik javil, je bil pokopan na državne stroške.

V soboto, 13. maja 2000, je v Newcastleu umrl JOŽE ČERNAGOJ. Rojen je bil 25. 10. 1929 v Gradcu pri Žužemberku kot sin Antona in Ane, roj. Zupančič. V Avstralijo je prišel leta 1957. Najprej je bil zaposlen v Newcastleu, nato pa nekaj časa v rudniku na Tasmaniji. Nato se je vrnil v Newcastle in se leta 1961 poročil z Jožefo Babič, ki je po rodu iz Rudne vasi pri Novem mestu (župnija Bela cerkev). Pokojni Jože je bil vse do svoje bolezni zaposlen pri občinski upravi v Newcastleu. Bil je ves čas aktivni član tamkajšnjega društva Tivoli in večkrat tudi odbornik. Bil je veselega značaja. Redno je prihajal k slovenski maši, kadar je bila v Hamiltonu. Pogrebna maša je bila opravljena v cerkvi sv. Terezije v New Lambtonu v torek, 16. maja. Tamkajšnje društvo je poskrbelo, da je bila slovenska zastava na pokojnikovi krsti. Ko so ga nesli iz cerkve, so mu odborniki in člani

Tivolija napravili špalir. Pokopan je bil na tamkajšnjem pokopališču Sandgate. Pokojnik zapušča poleg žene Jožefe tudi 34-letno hčerko Kristino.

V nedeljo, 14. maja 2000, je v Sydneyju (Bondi Junction) umrl ALFONZ MAROLT, ki je bil rojen 2. 8. 1919 v Železnikih. V Avstralijo je prišel med prvimi našimi naseljenci. Zaposlen je bil v Coomui pri gradnji hidrocentrale. Bil je vdovec brez otrok in je dolga leta živel v domu za samce, ki ga vodita Franc in Milena Lochner. Pokopan je bil na državne stroške.

V ponedeljek, 15. maja 2000, je v bolnici Buli (Wollongong) umrl ANTON DODIČ, ki je bil rojen 8. 8. 1921 v vasi Obrov na Primorskem. Leta 1950 se je v Hrušici poročil s Franciško Fatur, ki je po rodu iz iste vasi. Anton je bil zaposlen v tamkajšnji železolivarni vse do svoje upokojitve. Anton je imel v Sydneyju bolno sestro Marijo Ceglar in ji je več mesecev pomagal v njeni bolezni. Živel je v Figtreeju in je rad prihajal k maši v slovensko cerkev v kolikor mu je zdravje dopuščalo. Leta

1995 mu je umrla žena Frančiška in bila pokopana na pokopališču Kembla Grange, kjer se ji je pridružil tudi sam po pogrebni maši, ki je bila v Figtreeju v petek, 19. maja. Pokojnik zapušča hčerko Ličo, sina Jadrana in hčerko Ano, ki živi na Holandskem, 5 vnukov in 5 pravnukov. Družina je prišla v Avstralijo na ladji Waterman leta 1959.

V četrtek, 25. maja 2000, je na svojem domu v Waratah (Newcastle) umrl ANDREJ MAVRIČ. Rojen je bil v Št. Petru pri Gorici, 12. 5. 1927. Leta 1963 se je v cerkvi Srca Jezusovega v Newcastlu poročil z Albino Krajnik, ki je po rodu iz Volč pri Tolminu. Andrej je bil ves čas do upokojitve zaposlen kot vodja žerjava. Več let je imel problem s hrbtenico, nazadnje pa s srcem. Udeleževal se je aktivnosti, ki jih je organiziralo tamkajšnje društvo Tivoli in je redno prihajal k slovenski maši, kadar je bila na sporedu v Hamiltonu. Z ženo Albino sta lepo vzgojila štiri hčere. Andreja smo videli še pri zadnji slovenski maši v Hamiltonu, ki je bila na belo nedeljo, 30. aprila. Pogrebna maša za Andreja je bila opravljena v torek, 31. maja, v krajevni župni cerkvi v Waratah. Nato pa smo ga pospremili na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče Sandgate. Pokojnik zapušča poleg žene Albine tudi hčerko Maido, ki je poročena z Lutzom Zelmerjem, Heleno, Sandro, ki je poročena z Jeremyjem Oliverjem in Adriano, ki je poročena z Andrejem Donellyjem, v domovini pa ima še sestro Anico.

V torek, 30. maja 2000, je v Brisbanu avto do smrti povozil ANTONA URBANCA, ki je pred leti živel v Sydneyju in Melbournu. Večkrat je šel na obisk k svoji nečakinji Mileni Stojilov, ki živi v Tacnu, Šentvid nad Ljubljano. Pokojni Toni je dosegel visoko starost 94 let. Ko to pišem, še ni znano o pogrebu. Sporočila je Anica Cuderman.

Vsem sorodnikom omenjenih pokojnikov izrekamo naše iskreno sožalje. Naj jim bo Bog Sveti Duh Tolažnik uteha ob izgubi dragih svojcev!

OBISKI DUHOVNIKA

Rojaki na Zlati obali so imeli slovensko službo božjo v soboto, 6. maja, naslednji dan v nedeljo, 7. maja, pa je bila sveta maša na Planinki (Cornubia, Qld). V ponedeljek, 8. maja, pa sem s prijazno pomočjo g. Jožeta Vaha obiskal tamkajšnje bolnike.

ZLATA OBALA ima prihodnjič službo božjo v soboto, 19. avgusta, ob 7.30 zvečer, Planinka pa v nedeljo, 20. avgusta, ob 10.30 dopoldne in ne 5. oziroma 6. avgusta, kakor je bilo objavljeno v majski številki Misli na strani 121. Obiskal vas bo p. Filip in bo ostal pri vas do naslednje nedelje, 27. avgusta. Skupaj z rojaki iz Brisbane se bo udeležil vsakoletne etnične službe božje v stolnici sv. Štefana ob dveh popoldne. Vabljeni v čim večjem številu, tudi narodne noše naj bodo navzoče. Obvestite se med seboj, tako rojaki na Zlati obali in v Brisbanu. Prosim tudi za objavo na vaši krajevni radijski postaji.

Opis romanja na Mt Schoenstatt v četrtek, 18. maja, kakor tudi sestanka podporne skupine v ponedeljek, 8. maja, najdete na drugem mestu junijske številke.

SLUŽBI BOŽJI V PERHU, W.A. sta bili na nedelji 21. in 28. maja. Tamkajšnjim rojakom se iskreno zahvaljujem za prijazen sprejem na letališču, v tamkajšnjem klubu, kamor me je povabil g. Max Namestnik. Hvala g. Viliju Frasu, ki je bil na letališču ob sprejemu in slovesu, g. Silvu Bezgovšku, ki skrbi za mesečno molitveno srečanje, g. Ančki Kočar za prevoz, Milly Stockbauer za prevoz ter igranje pri obeh mašah, pevkam ter pevcem. Posebna zahvala gre seveda Anici in Slavku Tomšiču za gostoljubje, ki sem ga užival ves čas bivanja v Perthu ter Janzekovičevim za povabilo na večerjo.

SVETO REŠNJE TELO bomo praznovali 25. junija z romanjem v Penrose Park, kjer bo zaključek evharističnega kongresa. Tam bo sveta maša ob 11. uri dopoldne, ko bo maševal škof Filip Wilson, škof v Wollongongu. Navzoč bo tudi nadškof Hickey iz Perthu. Po maši bo procesija s svetim Rešnjim Telesom. Pri sv. Rafaelu bo to nedeljo sveta maša samo ob osmih zjutraj. Prijavite se za potovanje z najetim avtobusom, ali pa potujte s svojim vozilom. Narodne noše zelo zaželjene! Ta dan odpade sveta maša v Figtreeju, p. Filip pa bo opravil mašo v Penrose Parku po namenu, ki je bil določen za Figtree.

NEWCASTLE pride spet na vrsto za slovensko službo božjo v nedeljo, 30. julija ob šestih zvečer v Hamiltonu. Po maši bo običajno srečanje v dvorani.

WOLLONGONG-FIGTREE ima službo božjo na 2. in 4. nedeljo v mesecu, torej: 9. in 23. julija, 13. in 27. avgusta itd. Povabite k naši službi božji tudi tiste, ki prihajajo poredko ali nikoli!

CANBERRA ima slovensko mašo tretjo nedeljo v mesecu. Torej 16. julija in 20. avgusta ob petih popoldne. Nato pa spet 17. septembra ob šestih zvečer. Povabite k maši tudi tiste, ki ne bodo brali tega obvestila.

MARIJINO VNEBOVZETJE v torek, 15. avgusta, je zapovedan praznik. Pri sv. Rafaelu bosta sveti maši ob pol desetih dopoldne in ob sedmih zvečer. Lepo vabljeni!

SREČANJE S SV. FRANČIŠKOM, ki ga vodi p. Filip je redno na zadnji torek v mesecu: 27. junija, 25. julija, 29. avgusta. Če želite to cenjeno, dodatno pomoč na vaši poti krščanskega življenja, pridite! Čas srečanja je po večerni maši v razredu v poslopju dvorane.

sv. ciril
in metod

MELBOURNE

POGREB

FRANC PETELIN je v krogu svoje družine umrl 21. 5. 2000 v St. Vincet Hospital, kjer je bil samo nekaj ur. Dobri dve uri pred smrtjo je še pri polni zavesti prejel zakramente za umirajoče, potem pa počasi ugasnil. Rodil se je 27. 4. 1927 v Kalce-Naklo pri Krškem kot najstarejši od sedmih otrok. Doma se je zaposlil kot bančni uradnik. Leta 1957 je šel v Avstrijo, od tam pa je 12. januarja 1959 prišel v Avstralijo, v kamp Bonegila. Kmalu je za kratek čas prišel v Melbourne, kjer se je zaposlil, nato pa je, spet samo kratek čas, delal na sladkornem trsu v Queenslandu. Po prihodu nazaj v Melbourne se je zaposlil v tovarni akumulatorjev Lukas. Leta 1965 si je s pomočjo brata Ivana, ki tudi živi v Melbourneu, kupil hišo v Kewju.

MOLITVENA SKUPINA ima srečanje ob četrtkih. Ob 10. uri je sveti rožni venec, nakar sledi sv. maša ob 10.30 dopoldne. Vsakdo je dobrodošel.

DOPUST

Od 13. junija do 4. avgusta bom odsoten, ker se bom udeležil duhovnega kapitlja naše province v Ljubljani, nato pa bom na dopustu pri domačih v Ljubljani. Vas vseh se bom spomnil na božjih poteh naše domovine. Prosim, da pomagate patru Filipu, ki bo vodil dušno pastirstvo. Pokličite ga za obisk bolnika in mu preskrbite prevoz.

26. MLADINSKI KONCERT bo letos (zaradi olimpijskih iger) že v soboto, 8. julija, ob šestih zvečer v dvorani kluba v Adelaidi, 11 Lassale Street, Dudley Park, S.A. Vaša udeležba bo spodbuda in priznanje naši mladini, ki se trudi za ohranitev naše kulture.

p. Valerian

p. Metod Ogorevc, OFM
SS. Cyril & Methodius Slovenian Mission
Baraga House, 19 A'Beckett St.
Kew, Vic. 3101
Tel.: (03)9853 8118 in (03) 9853 7787
Mobile: 0412 555 840 Fax: (03) 9853 6176
Dom počitka - Mother Romana Home
11-15 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101
Tel. in Fax: (03) 9853 1054

Dvanajstega septembra 1970 se je v naši cerkvi poročil z Marijo, roj. Jelen. Frank in Mary sta njuna sin in hči. Franc je rad potegnil za meh diatonične harmonike. Bolehal pa je že od leta 1980, ko je bil zadet od kapi. Umrl je, ker so mu odpovedale ledvice. Pogreb smo imeli z mašo iz naše cerkve na pokopališče na Keilorju, na predvečer pa je bil rožni venec.

MATERINSKI DAN smo praznovali na prvo nedeljo v maju. Slomškova šola je z odborom staršev pripravila zanimiv program. Več o materinskem dnevu v Kewju lahko preberete in si ogledate v Kotičku mladih.

MOLITVENA SKUPINA

Prve obletnice obnovljene molitvene skupine smo se spomnili z zahvalno sv. mašo v torek, 9. maja, v času redne molitvene ure.

MARIJA ROMARICA Marijina slika z Brezji je v svetem letu 2000 obiskala že več kot trideset domov. Mnogi pa je še niso gostili. Vabim vas, da se za določen teden vpišete v mapo pod korom. V tistem tednu naj bi molili zase in za potrebe svojih bližnjih, pa tudi za vsokoliko skupnost.

PASTORALNI SVET V ponedeljek, 29. maja, smo imeli prvi sestanek Pastoralnega sveta našega središča. Za začetek je bil odbor imenovan: predsednik je Andrew Fistrič, podpredsednica Tilka Lenko, tajnica Draga Gelt, člana odbora pa Lydia Bratina in Marko Zitterschlager. Vse člane sem objavil že v aprilski številki Misli. Sestanki bodo približno na dva meseca.

OBISK ONKOLOGA Dr. Primož Strojani iz Ljubljane je na enoletni praksi na Peter McCallum Cancer Institute v Melbournu. V našem središču je pogovor z njim v nedeljo, 4. junija, vodila Draga Gelt, koordinatorica kulturnega odbora.

KONZULARNE URE bodo v našem središču v ponedeljek, 12. junija, od 10.00 do 13.00, prejšnji dan pa na društvu v Geelongu od 2.00 do 4.00 popoldne.

TELOVSKA PROCESIJA Praznik sv. Rešnjega Telesa in Krvi bo v četrtek, 22. junija, zunanjo slovesnost pa bomo praznovali v nedeljo, 25. junija. Osmo maša ta dan odpade. Ob deveti uri zjutraj bo telovska procesija s štirimi oltarji, nato pa ob desetih slovesna sv. maša. Posamezne oltarje bodo pripravili člani slovenskih društev v Melbournu. Upamo na lepo vreme za procesijo in da bo dovolj toplo, da bi sv. mašo lahko imeli zunaj. Kdor more, naj pride v narodni noši!

DAN DRŽAVNOSTI

Praznovanje dneva slovenske državnosti v nedeljo, 25. junija, v Kewju po deseti maši organizira in pripravlja SNS VIC v sodelovanju s širšo slovensko skupnostjo. Vabljeni!

PROŠČENJE Praznik zavetnikov naše cerkve bomo praznovali v nedeljo, 2. julija. Po pošti boste dobili pismo ob tej priložnosti.

MLADINSKI KONCERT v organizaciji slovenskih verskih središč bo letos na slovenskem društvu v Adelajdi, 8. julija ob šestih zvečer. Na pot iz Kewja gremo v petek, 7. julija, ob 8.00 zjutraj in se vrnemo v nedeljo, 9. julija, pozno zvečer. Prevoz z avtobusom, dopoldanska kava s prigrizkom na poti (morning tea), večerja ob prihodu v Adelajdo in vstopnina na koncert je \$90. Nastopajoči imajo vse to zastonj. Poleg tega nastopajoči dobijo v dar večerjo po koncertu in kosilo po maši v nedeljo. Vsi udeleženci koncerta pa morajo poravnati za prenočišče. Cena je različna glede na število ljudi v sobi. Osnovna cena je: \$58 na noč: dvoposteljna soba in zajtrk. Za vsakega naslednjega v sobi (do osem!) je osem dolarjev več. Prijave za avtobus in prenočišče zbira Lydia Bratina, tel. 9700-3178. Za nastop na koncertu se je bilo treba prijaviti najkasneje do konca maja, za avtobus pa do napolnitve. Ne zamudite mladinskega koncerta v Adelajdi v jubilejnem letu 2000!

Poravnanju stroškov za vožnjo nastopajočih je bil namenjen izkupiček pikniškega kosila na prvo nedeljo v juniju. Mladi in drugi, ki bodo nastopili na mladinskem koncertu, so pomagali pri serviranju in pospravljanju.

V GEELONGU IN ST. ALBANSU zaradi mladinskega koncerta na drugo nedeljo v juliju ne bo običajne slovenske sv. maše, v Kewju pa bo samo ob 9.00.

'REUNION' SLOMŠKOVE ŠOLE

Slomškova šola v Kewju letos praznuje štirideseto obletnico delovanja. Ob tej priložnosti bo srečanje nekdanjih učencev in učiteljev v Slomškovi šoli v nedeljo, 23. julija, po deseti maši v dvorani. Za informacije lahko pokličete Lucijo in Štefana Srneca na tel. 9870-4810.

OBISK MISIJONARJA P. Pepi Lebreht, doma iz Svete Trojice v Slovenskih Goricah, zdaj pa misijonar v Togu v Afriki bo julija na obisku v Avstraliji. V našem središču bo srečanje z njim v nedeljo, 30. julija, po deseti maši.

p. Metod

Pisma o slovenščini našim rojakom u Australiji, XX?

Mirko Mahnič

Glagol? Kaj je to?

Glagol je tista besedna vrsta, ki pomeni kako dejanje ali delo, ki ga kdo opravlja (delam, mislim), ali stanje, v katerem je kdo (stojim, bivam) - Breznik. Ali na kratko: glagol je beseda, ki izraža dejanje ali stanje (Bunc).

Glagola smo se v gimnaziji (pred drugo vojno) zelo bali, ker je bilo pri njem toliko vsega in različnega, da smo bili če že ne močno zmedeni, pa vsaj negotovi. Prav zato si najprej ustvarimo nekakšno preglednico vseh mogočnosti tega 'strašila'.

Poskusimo.

Pri glagolu ločimo:

1. glagolski vid - gre za ugotovitev dejanja v času njegovega poteka:

- a) v hipu - dovršni, perfektivni glagoli
- b) trajno - nedovršni, imperfektivni glagoli
- c) ponavljajoče - ponavljalni, iterativni glagoli

Prim.: a) preštetil - b) šteti - c) prešteti; skočil je - skakal je - poskakoval je

2. prehodnost - a) glagoli, ki imajo dopolnilo (v 4. skl.) so prehodni, tranzitivni: zidam hišo; b) tisti, ki nimajo dopolnila, so neprehodni, intransitivni: plavam, stojim (plavam plavanje? plavam vodo? Nemogoče!); c) povratni, refleksivni glagoli se rabijo samo s povratnim zaimkom **se**: smejati se, čuditi se

3. spregatev: tudi glagol se pregiblje (glagol spregamo, konjugiramo, samostalnik sklanjamo)

4. glagolske oblike: so osebne ali določene in neosebne, nedoločene oblike

4/I. osebne ali določene oblike (verbum finitum) so:

- a) oseba - prva, druga, tretja
- b) število - ednina, dvojina, množina
- c) čas - sedanji (prezent), prihodnji (futura), pretekli (perfekt), predpretekli (pluskvamperfekt) - delam - bom delal - sem delal - sem bil delal

č) **naklon** (modus) - a) povedni ali določni (indikativ) - delamo; b) velelni (imperativ) - delaj!; c) želelni (optativ) - delam naj; d) pogojni (kondicional) - delal bi, delal bi bil

d) **način** (genus) - a) tvornik (aktiv), ko oseba nekaj dela - ptica prepeva; srednjik (medij), ko se dejanje vrača na osebo - otroci se igrajo; in b) trpnik (pasiv), ko se z osebo nekaj godi - kri prelita napolnila bi jezero

4/II. neosebne ali nedoločene oblike (verbum infinitum), ko oseba ni razvidna:

- a) **nedoločnik** (infinitiv) - delati
- b) **namenilnik** (supin) - (grem)delat
- c) **štirje deležniki** (participi):

tvornosedanji deležnik na -e in na -č: stoje, verujoč

tvornopretekli deležnik na -(v)ši: pozabivši

tvornopretekli (opisni) deležnik na -l: delal

trpnopretekli deležnik na -n in na -t: narejen, nasmejan, predrt, ubit, spočit

č) **glagolnik** (gerundij), tj. iz glagola izpeljan samostalnik, ki izraža glagolsko dejanje: pisanje, vpitje, laganje...

(Ob uporabi slovnice: Breznik, Slovnica štirih 1947, Bunc 1953, 1956, Toporišič 1974.)

Vsako teh postavk si bomo v prihodnje ogledali vsaj v obrisih.

Ko sem bil dijaček, sem se posebno mučil z glagolskim vidom in prehodnostjo: moral sem napeti možgane, da se mi je odprlo. Še zdaj mi včasih ni takoj jasno - zamenjujem, ne razločujem. Če se bo tudi vam godilo tako, bo po moji krivdi, ker zadeve nisem dovolj umljivo razložil. Lepo pozdravljeni.

kotiček

NAŠIH MLADIH

Materinski dan 2000 v Kewju

LYDIA BRATINA

Materinski dan smo praznovali z družinsko mašo, pri kateri so sodelovali otroci s svojimi posebej za to priložnost izdelanimi srci. Dvorana je polna rož, sveže kave, kolačev in nasmejanih obrazov

toplo sprejela matere in družine. Otroci so nastopili samozavestno. Nekateri očetje in stari očetje so tudi nastopili in zapeli vsem materam. Zelo smešna

je bila točka očeta in starega očeta, ki vedno podpirata otroke – v dvorani so se vsi od srca nasmejali. Obdarovani sta bili najstarejša in najmlajša mama in povrh vsega nam ni bilo treba iti domov kuhat! Na mizah so bili narezki - šunka, sir, salama in svež kruh. Kaj več bi si mame lahko želele? Ta materinski dan smo hoteli narediti zabaven za otroke, da jim ne bi bilo treba samo nastopati na odru, ampak bi se ob nastopu

tudi zabavali. Nismo jih hoteli obremeniti z dolgimi deklamacijami ali težkimi pesmimi. Nastopili so z nekaj zelo kratkimi pesmimi, ki so se jih lahko naučili in jih povedali

samozavestno, z občutkom, da so se dobro odrezali. Hoteli smo, da se tudi občinstvo zabava, poje in ima smeha poln dan brez dolgih govorov, ob katerih postanejo otroci in ljudje v dvorani nestrpni. Lidija Lapuh jim je zapela lepo staro pesem, ki so jo lahko peli skupaj z njo. Anita Fistrič se je spomnila, da se otroci radi lepo oblačijo in idejo o 'modni reviji' je sprejela večina otrok, pravzaprav je bilo navdušenje nalezljivo. Ideje o oblačilih, veznemu besedilu, lučeh in glasbeni spremljavi so kar deževale.

Vsaka mama je dobila vrtnico od postavnega moža, ki nas je vse zastopal. Na mizah so bili kolači, ki so jih prijazno prispevali različni ljudje. Vsi smo imeli prijetno popoldne in se že veselimo očetovskega dneva.

SLOVENSKI MLADINSKI KONCERT
JUBILEJNO LETO 2000
SLOVENIAN YOUTH CONCERT
THE GREAT JUBILEE 2000

**Verska in kulturna središča v Avstraliji vas vabijo na
26. mladinski koncert**

*The Religious and Cultural Centres in Australia
invite you to the 26th Slovenian Youth Concert*

**v soboto, 8. julija 2000 ob 6. uri zvečer
v dvorani Slovenskega kluba ADELAIDE,
11 Lassale Street, Dudley Park.
on Saturday, July 8th, 2000 at 6.00 p.m
at Slovenian Club ADELAIDE
11 Lassale Street, Dudley Park**

Za informacije - For information:

P. Janez Tretjak, tel.: 08 8346 9674 or Rosemary Poklar, tel.: 08 8337 1531

Cena vstopnic: \$10.00, otroci do 10 let prosto, mladina in upokojnenci \$8.00

Tickets: \$10.00, children to 10 years free, youth and pensioners \$8.00

Prijavnice dobite v slovenskih verskih in kulturnih središčih in pri slovenskih društvih.

Entry Forms are available at all Slovenian Religious and Cultural Centres and at Slovenian clubs.

KRIŽANKA

Ivanka Žabkar

1			2		3		4	5	6
					7				
8	9	10					11		
12					13	14			
15									
					16		17	18	19
	20	21		22		23			
24				25					
26									
27				28					

Vodoravno: 1. urejevalec vrtov in parkov; 4. rumena žuželka z ostrim želom; 7. moško ime; 8. rod zelik, zdravilna rastlina; 11. dva; 12. telesni okončini; 13. mozolj; 15. približno; 16. napaka, pomota; 20. ptica ujeta; 23. začetek plesnobe (na grozdju); 24. se nada, ne obupa; 25. vrsta tiskarskih črk, polkrepka antikva; 26. krsta; 27. krilo rimske legije, konjenice; 28. rimska boginja jutranje zarje.

Navpično: 1. čeber; 2. nasilnost, surovost; 3. odprta telesna poškodba; 4. rimsko-nemški cesar; 5. prostor v hiši; 6. žensko ime (ruska balerina Pavlova); 9. časovni termin; 10. šesta, dvanajsta in šestnajsta črka abecede; 14. poveljnik oddelka vojnih ladij; 17. šestnajsta, sedemnajsta in deseta črka abecede; 18. bodica na rastlini; 19. grška pokrajina na Peloponezu; 20. drag kamen; 21. kraj pri Krškem v Sloveniji; 22. vulkanski izmeček; 24. časovna enota.

Rešitev dopolnjevanke iz majske številke:

1. prošnjaja; 2. kostanj; 3. stranka; 4. krajcar; 5. korenje; 6. oporoka; 7. plastik; 8. plaketa; 9. šolanje.
V srednji vrsti od zgoraj navzdol dobimo ŠTAJERSKA.

SmEšNiCe

NALOGA

“Danes smo v šoli pisali prosti spis o tem, kako so se naši starši spoznali.”

“No, kako dobro je, da sva ti z mamó pripovedovala,

da sva se spoznala v gorski koči. Kakšen naslov si dal svojemu spisu?”

“Žrtev gora.”

ZNA SAMO ENEGA

Janezek pride ves žalosten s spovedi. Mama ga vpraša: “Kaj pa je, Janezek?”

“Šel sem k spovedi in duhovnik mi je za pokoro naložil tri očenaše, jaz pa znam samo enega.”

PRI SOSEDOVIH

“Zakaj pa so pri sosedu tako hrupni?”

“Proslavljajo obletnico pločevinaste poroke.”

“Kaj pa je spet to?”

“Dvajset let jejo samo konzerve.”S

PAMETEN NASVET

Jožek pravi mamiči:

“Dedek je imel prav, ko mi je rekel naj ne hodim v kino.”

“In zakaj je to rekel?”

“Rekel je, da bom tam videl stvari, ki jih ne bi smel videti.”

“In kaj si videl?”

“Dedka z neko mlado žensko.”

NAPIS

Mati vpraša sina, ko se vrne domov:

“Si šel v tovarno vprašat za službo?”

“Ne.”

“Zakaj ne?”

“Ker je bil na vhodnih vratih napis ‘Nezaposlenim vstop prepovedan.’”

KLATEŠKA

Dva klateža sedita v parku, pa pravi prvi žalostno:

“Joj, kako me boli želodec.”

“Verjetno si kaj svežega pojedel.”

V BOLNICI

Tina vpraša zdravnika:

“Bom lahko še kdaj premikala prste?”

“Seveda boste, tudi na klavir boste lahko igrali.”

“To je pa res čudovito. Pred nesrečo nisem obvladala nobenega instrumenta.”

OGRIZEK SOLICITORS

- CONVEYANCING
- WILLS
- PROBATE & DECEASED ESTATES
- ASSOCIATIONS & CLUB LAW

YOUR FIRST 15 MINUTE CONSULTATION IS FREE OF CHARGE

MICK OGRIZEK, MA, LLB (HONS)
LEGAL PRACTITIONER

TELEPHONE (03) 9748 3650
MOBILE 0418 326170
FAX (03) 9748 3619
EMAIL MOG@NETSPACE.NET.AU

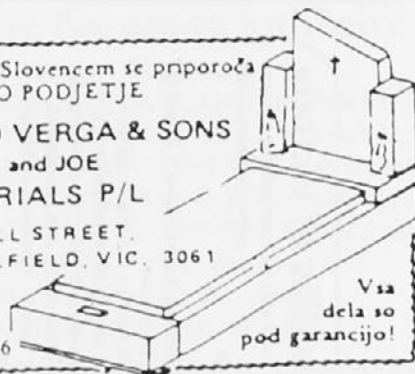
POSTAL ADDRESS:
P.O. Box 175, WORLD TRADE CENTRE VIC 3005

Melbournskim Slovencem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

LUCIANO VERGA & SONS
ALDO and JOE
MEMORIALS P/L

10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD, VIC. 3061

Tel.:
359 1179
A.H.: 9470 4046

Vsa
dela so
pod garancijo!

PRODAJA IN NAKUP HIŠ WALTER DODICH AGENT ZA PRODAJO NEPREMIČNIN

HOCKING STUART Camberwell Office
693 Burke Road, Camberwell, Victoria 3124
Tel: 9882 4700 Fax: 9882 4766
Internet: www.hockingstuart.com.au
Email: camberwell@hockingstuart.com.au
Mobile: 0413 262 655

TOBIN BROTHERS
a better way

Viktorijskim Slovencem na uslugo v času žalovanja

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road 9328 3999

BERWICK 9796 2866 NOBLE PARK 9558 4999

BRIGHTON 9596 2253 PAKENHAM (03) 5940 1277

CRANBOURNE (03) 5996 7211 RINGWOOD 9870 8011

DONCASTER 9840 1155 ST ALBANS 9364 0099

EAST BURWOOD 9886 1600 SUNSHINE 9364 8711

ESSENDON 9331 1800 WERRIBEE 9748 7900

FRANKSTON 9775 5022

GLENROY 9306 7211 *Frances Tobin & Associates*

MALVERN 9576 0433 EAST BURWOOD 9802 9888

MOORABBIN 9532 2211 BRIGHTON 9596 8144

Member AFDA

TRIM

Are your dentures more comfortable in a glass...? If so, for a *free consultation* contact **STAN KRNEL** DENTAL TECHNICIAN specialising in dentures and mouthguards.

147 Morack Rd, Vermont South
Tel: 9801 3066

Mobile: 019 695 576

Bi raje imeli umetno zobovje v kozarcu...? Če ne, za *prvo brezplačno posvetovanje*, z zaupanjem pokličite: **STANKO KRNEL** ZOBNI TEHNIK specialist za umetno zobovje in zaščitne proteze.

Suite 7/14 Market St, Box Hill
Tel: 9898 6293

GLAS SLOVENIJE

Informativni mesečnik z angleško prilogo

"For you - our future"

P.O.Box 167 Winston Hills, NSW 2153

Telefon: (02) 9674 9599

SLOVENSKA TV 31 - Sydney

Vsak ponedeljek ob 18.00 uri

Domača stran na internetu:

STIČIŠČE AVSTRALSKIH SLOVENCEV

glasslovenije.com.au

Viktorijskim rojakom
se priporočamo za razna
obnovitvena dela na grobovih
in tudi nove spomenike
na vseh pokopališčih Viktorije.

R & R Memorials Pty Ltd

ACN 006 888 624

20 Field Street, Craigieburn VIC. 3064

Telephone: 9305 7777

Mobile: 0412 448 064, 018 531 927

Facsimile: 9305 7369

DISTINCTION PRINTING PTY. LTD.

Lastnik Simon Špacapan

**Tiskarna za
brošure, knjige in barvna dela**

164 Victoria Street, Brunswick, 3056 VIC.

Telephone: 9387 8488

GOJAKS MEATS & SMALL GOODS

Rojakom
v Sydneyu

se toplo
priporočam!

220 Burwood Rd, Burwood N.S.W. 2134

Phone: (02)747 4028

DIPLOMATSKA KONZULARNA PREDSTAVNIŠTVA

Veleposlaništvo Republike Slovenije

Telefon: (02) 6243 4830

Fax: (02) 6243 4827

Embassy of Republic of Slovenia, P.O. Box 284
Civic Square, Canberra, ACT 2608

Generalni konzulat RS Sydney

Telefon: (02) 9517 1591

Fax: (02) 9519 8889

P.O. Box 188, Coogee, NSW 2034

Generalni konzulat RS Nova Zelandija

Telefon: (04) 567 0027

Fax: (04) 567 0024

P.O. Box 30247, Lower Hut, NZ ali

P.O. Box 5, Smithfield, NSW 2164

institute for slovenian studies of victoria

ves vabi na svoje spletno stičišče
www.thezaurus.com

Nudimo Vam:

- * Izbrane Internet povezave s Slovenijo in Slovenci po svetu
- * Arhivi Slovenske kulture in jezika
- * Internet revijo Sloveniana z vrsto člankov o slovenskih kulturnih posebnostih
- * Diskusijske teme in Kramljalnik, kjer lahko s svojim mnenjem sodelujete in polemizirate

Obvestila na zvezi.

www.thezaurus.com
slovenski kompas v vesolju informacij.

Novo in staro branje iz Baragove knjižnice

NOVO! MODERNI ANGLEŠKO-SLOVENSKI IN SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v žepni izvedbi s trdimi platnicami. Cena je 80 dolarjev.

LUČ V ŽIVLJENJE - MOLITVENIK ZA STAREJŠE, primeren za vse, ki že slabše vidijo, sa so črke veliko večje kot običajno. Cena je 20 dolarjev.

Draga Gelt, Magda Pišotek, Marija Penca: **UČIMO SE SLOVENSKO - LET'S LEARN SLOVENIAN**, I., II. in III. del. Cena I. dela je 10 dolarjev, cena II. in III. dela 15 dolarjev.

Slikanice za najmlajše, ki pripomorejo k učenju slovenščine:

THE CHILDREN BIBLE - cena je 20 dolarjev.

NOVO! Ivan Kobal: THE SNOWY - CRADLE OF NEW AUSTRALIA, cena knjige s trdimi platnicami \$30, z mehкими platnicami \$20.

NOVO! Dr. Velimir Vulikić: TRIDESET DNI MED SLOVENCII V MELBOURNU - iz dnevnika, cena 25 dolarjev.

NOVO! Jožica Polak: TIHI GLAS IZ GLOBOČINE SRCA - zbirka pesmi rojakinje iz Brisbana, ki je izšla v samozaložbi. Cena je 15 dolarjev.

Janez Janša: **PREMIKI** - Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992. Cena \$40.

PALME MUČENIŠTVA: Ubiti in pomorjeni slovenski duhovniki, redovniki in bogoslovci in nekateri verni laiki. Cena je 30 dolarjev.

Glasba iz Baragove knjižnice

NOVE KASETE

CENA \$12

MELODIJE MORJA IN SONCA

ANSAMBEL LOJZETA SLAKA - Mavrica I

ANSAMBEL LOJZETA SLAKA - Mavrica II

ANSAMBEL BRATOV AVSENIK - Vse življenje same želje

FANTJE S PRAPROTNA - Pojo slovenske ljudske pesmi

MELODIJE MORJA IN SONCA - Največji uspehi

TRŽAŠKI OKTET - V živo - dal vivo - live

ŠTAJERSKIH 7 - Povej, da Slovenec si

SIMONA WEISS - Mati; največji uspehi

Vse čeke z naročili prosimo napišite na Baraga Library. Prosimo, vključite poštnino.

Dom počitka matere Romane

Mother Romana Home

Slovenski dom za ostarele

Slovenian Hostel for the Aged

11-15 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101

Ph: 03-9853-1054 Fax: 03-9855-0811

Dom počitka matere Romane je slovenska ustanova, ki za daljši ali krajši čas nudi domače okolje ter postrežbo ostarelim in vsem, ki potrebujejo nego.

Osnovna cena je 85 % od pokojnine.

Če ste sami že razmišljali o selitvi v dom, poznate koga, ki bi nas potreboval ali ste samo radovedni, kakšni so pogoji za sprejem, pokličite upravnika po telefonu, ali pa se v domu oglasite osebno. Z veseljem Vam bomo odgovorili na vsa vprašanja.

CELEBRATING THE MILLENIUM YEAR 2000

IF YOU ARE PLANNING A TRIP IN AUSTRALIA OR OVERSEAS DURING THIS SPECIAL TIME, PLEASE CONTACT US AND MAKE AN EARLY RESERVATION TO AVOID DISAPPOINTMENT.

*

GROUPS FOR SLOVENIA
departing from ADELAIDE, BRISBANE, CANBERRA,
MELBOURNE and SYDNEY

*****

We are now sole agents in Australia for the **ABC Car Rental**
Company in Slovenia.

Please contact us for very economical rates.

Lic No:
30218

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

PRIGLASITE SE ZA ENO SKUPINSKIH
POTOVANJ NA OBISK SLOVENIJE V LETU 2000

Zelo dobre ekonomske prilike
za obisk lepe Slovenije
in vseh strani sveta . . .

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in potrebne vize!*

Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslugo vsem, ki
se odpravljajo na potovanja!
PRIDEMO TUDI NA DOM!

ERIC IVAN GREGORICH

Slovenija Travel / Donvale Travel

**1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 9 842 5666**